

Türkiye'de Orta Sınıfı Tanımlamak

Proje Yürütücüsü: Prof. Dr. Hakan Yılmaz

**Araştırma Sonuçları Sunumu
Ekim 2012**

**Boğaziçi Üniversitesi
Açık Toplum Vakfı**

Proje Yöneticisi:

Prof. Dr. Hakan Yılmaz
Boğaziçi Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası
İlişkiler Bölümü

Proje Desteği:

Açık Toplum Vakfı ve
Boğaziçi Üniversitesi

Kamuoyu Araştırması:

Infakto Research Workshop

Danışmanlar:

Dr. Emre Erdoğan, Güçlü Atılgan

Araştırma Asistanları:

Merve İnce, Murat Can

Kamuoyu Araştırması Tarihi: **Mart-Nisan 2012**

Araştırma Hakkında...

Araştırmanın veri toplama aşaması Mart-Nisan 2012 aylarında, 16 ilin kentsel ve kırsal yerleşim birimlerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada Türkiye 18 yaş ve üstü nüfusunu temsil eden 1200 kişilik bir örneklem kullanılmıştır.

Tüm görüşmeler hanelerde yüzyüze görüşme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir.

Bu sunuşta, 2007 yılında gerçekleştirilen aynı adlı araştırmanın sonuçlarıyla bugünkü araştırmanın sonuçları karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

İçindekiler

1-Giriş

2-Bulgular

Hayattan Genel Memnuniyet

Ekonomik Açıdan, Toplumda Kendi ve Diğerleri

Gelir

Gelir – Gider Dengesi, Borçlar, Gelir Kaybı / Artışı Durumları

Geçmiş, Gelecek ve Bugün İçin Finansal Durum Algısı

Yoksulluk, Orta Hallilik ve Zenginlik Algısı

Cinsiyet Eşitliği

Siyasi Tutum Profili

Seçim Tercihleri

Sol / Sağ Eğilimler

Milliyetçilik, Etnisite

Dindarlık

Avrupa Birliğine Yönelik Tutumlar

Toplumsal Düzen

Katılımcı Profili

GENEL DEĞERLENDİRMELER

İlkini 2007'de, ikincisini ise 2012 baharında, ilkinden yaklaşık altı yıl sonra, gerçekleştirdiğimiz "Türkiye'de Orta Sınıflar" başlıklı kamuoyu araştırmalarımızın sonuçlarına karşılaştırmalı olarak baktığımızda şu genel gözlemleri yapabiliriz:

- 1) Kendini, öznel düzeyde, orta sınıftan veya ortanın üstünde görenlerin oranı azalmış; buna karşılık, ortanın altındayım diyenlerin oranı artmış.
- 2) Orta sınıf mensubu olmanın ölçütü olarak "kültürel sermaye"ye sahip olmak gerektiğini düşünenlerin oranı azalırken, "ekonomik sermaye" diyenlerin oranında bir artış olmuş.
- 3) Hanelerin mali durumlarının geçmişe göre kötüleştiğine ve yakın gelecekte de daha iyi olmayacağına ilişkin algıda yükseliş yaşanmış.

4) Bir insanın neden yoksul veya zengin olduğunun nedenleri arasında seçim yapılırken, çalışmak, çabalamak ve eğitimli olmak gibi objektif nedenler daha az öne çıkarılırken; yolsuzluk yapmak, adam kayırmak, sömürü gibi sübjektif nedenler ise daha çok vurgulanmış. Bir başka deyişle, gerek yoksullaşmanın, gerekse de zenginleşmenin nedeni olarak "yolsuzluk, sömürü ve torpil" seçeneklerini seçenlerin oranında bir artış olmuş.

5) Borçlanmada bir artış olmuş; buna paralel olarak, ele geçen bir para ile yapılacak ilk işin var olan borçları ödemek olduğunu söyleyenlerin oranında da bir yükseliş meydana gelmiş.

6) Sağ-sol ekseninde, kendini sağda ve merkezde görenlerin oranı değişmezken, solda görenlerin oranında kayda değer bir yükseliş meydana gelmiş.

7) Türk kimliğinin dışındaki etnik kimliklerin haklarının tanınması konusunda, asimilasyoncu tutum zayıflarken, kimliklerin tanınmasını isteyen bakış güçlenmiş.

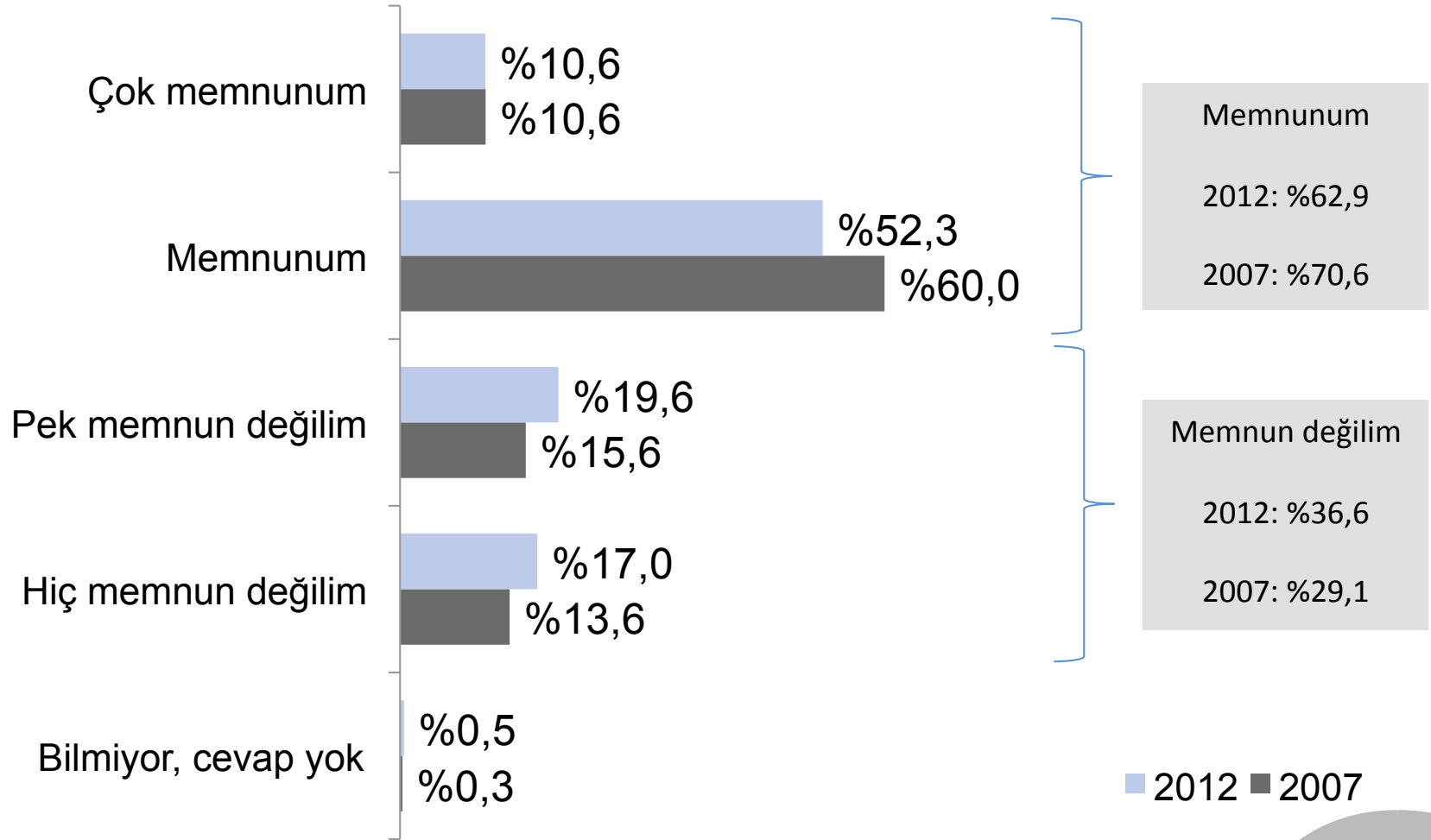
8) Laiklik alanında yapılabilecek reformlar konusunda, hiç reform yapılmasın ve varolan laiklik aynen uygulanmaya devam etsin diye düşünenerin oranı aynı kalırken, ılımlı bir reform yapılmasını savunanların oranında küçük de olsa bir artış meydana gelmiş.

Bulgular

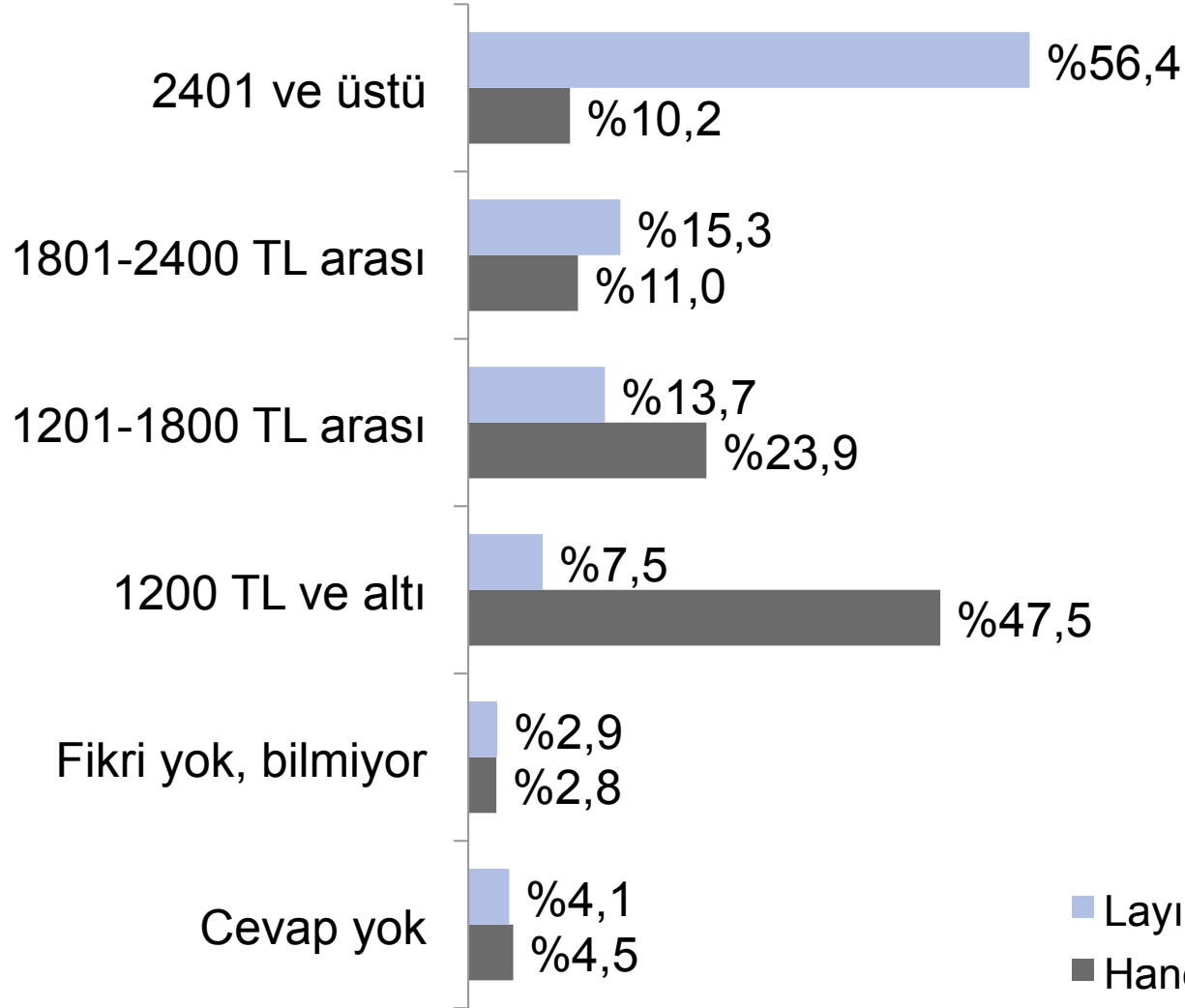
Hayattan Genel Memnuniyet

Ekonomik Açıdan, Toplumda Kendi ve Diğerleri

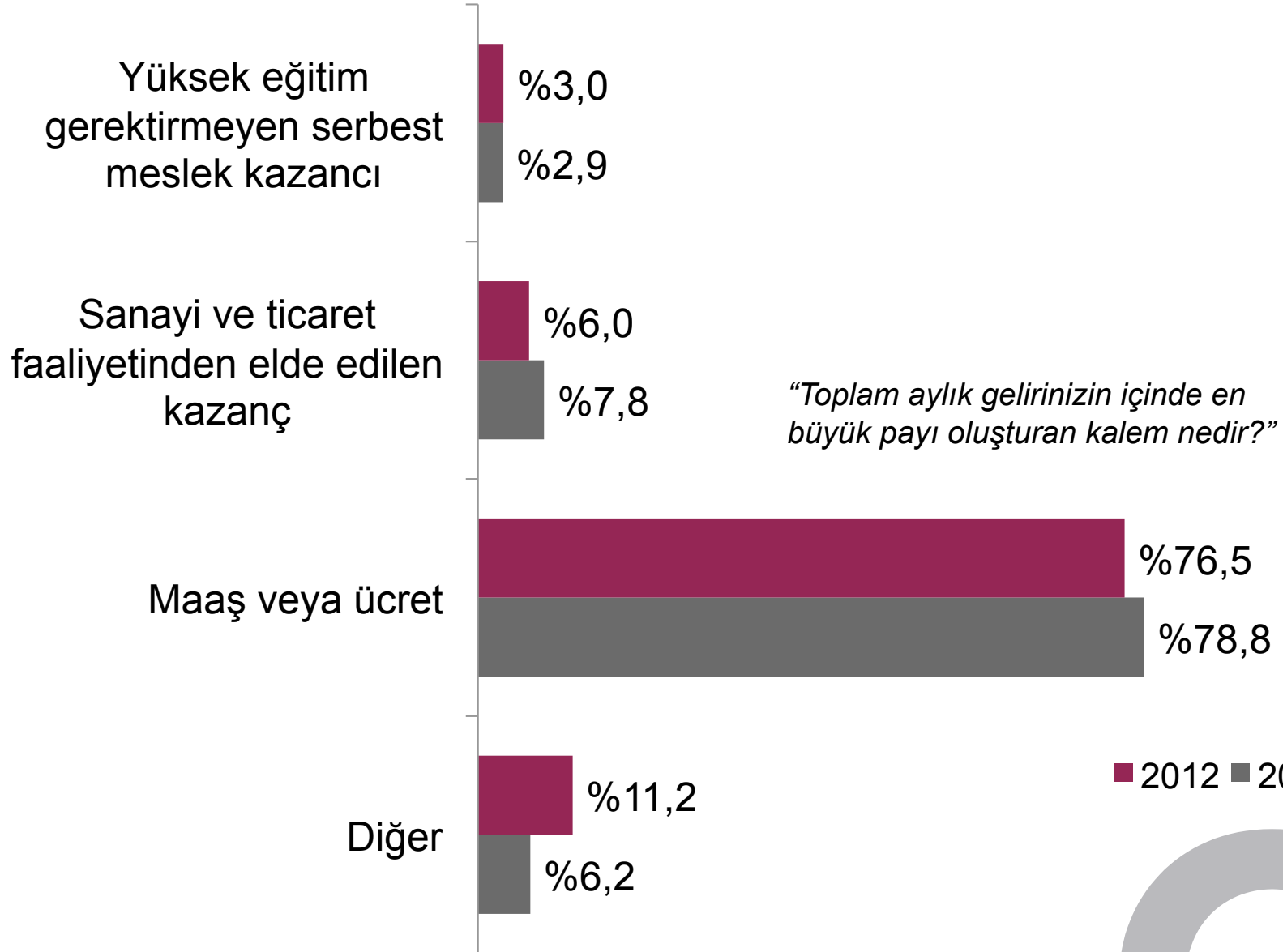

Mevcut Gelir ve Layık Olunduğu Düşünölen Gelir 2012

■ Layık olduğu gelir
■ Hane geliri

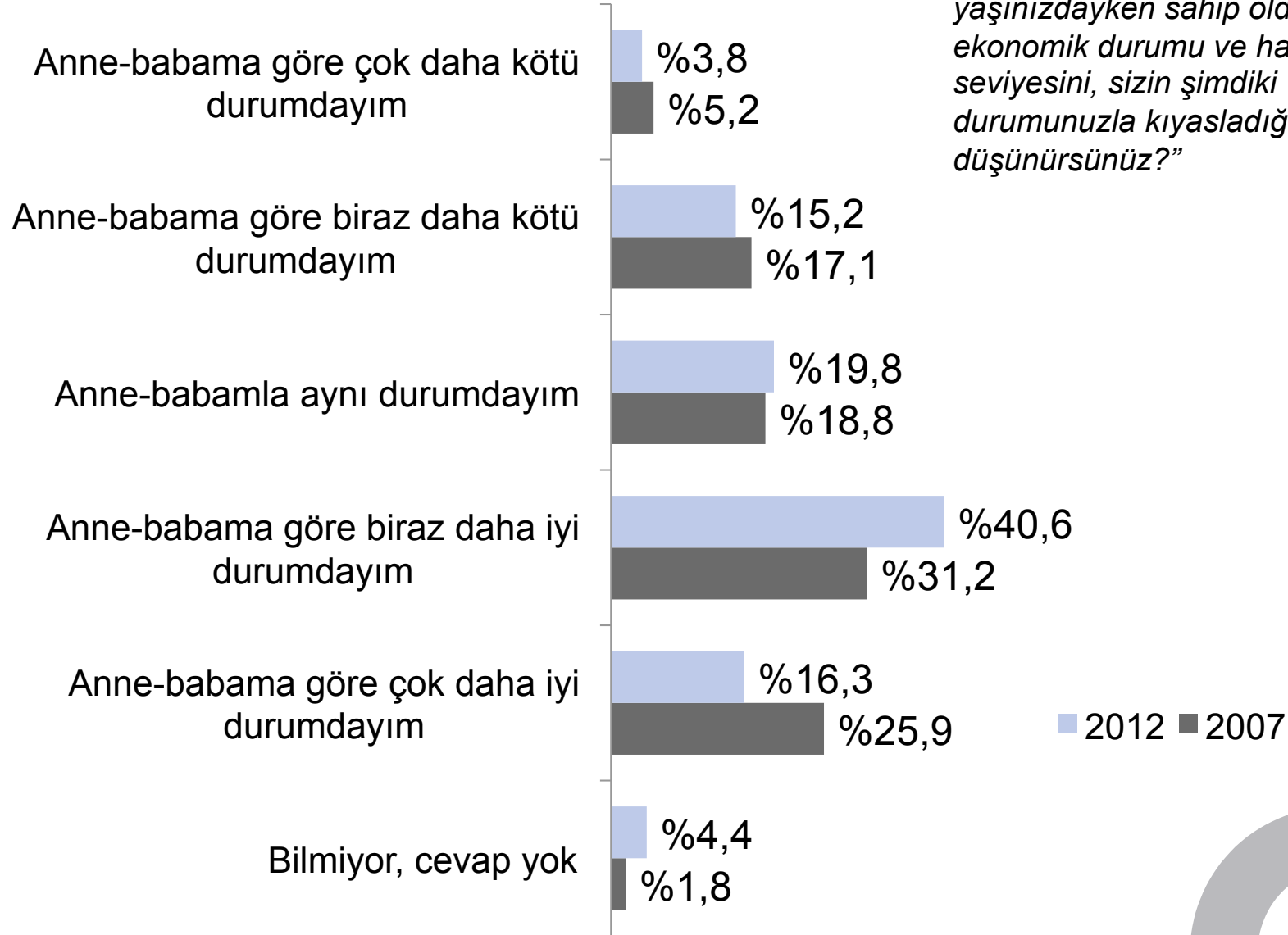
Gelir Kalemleri

■ 2012 ■ 2007

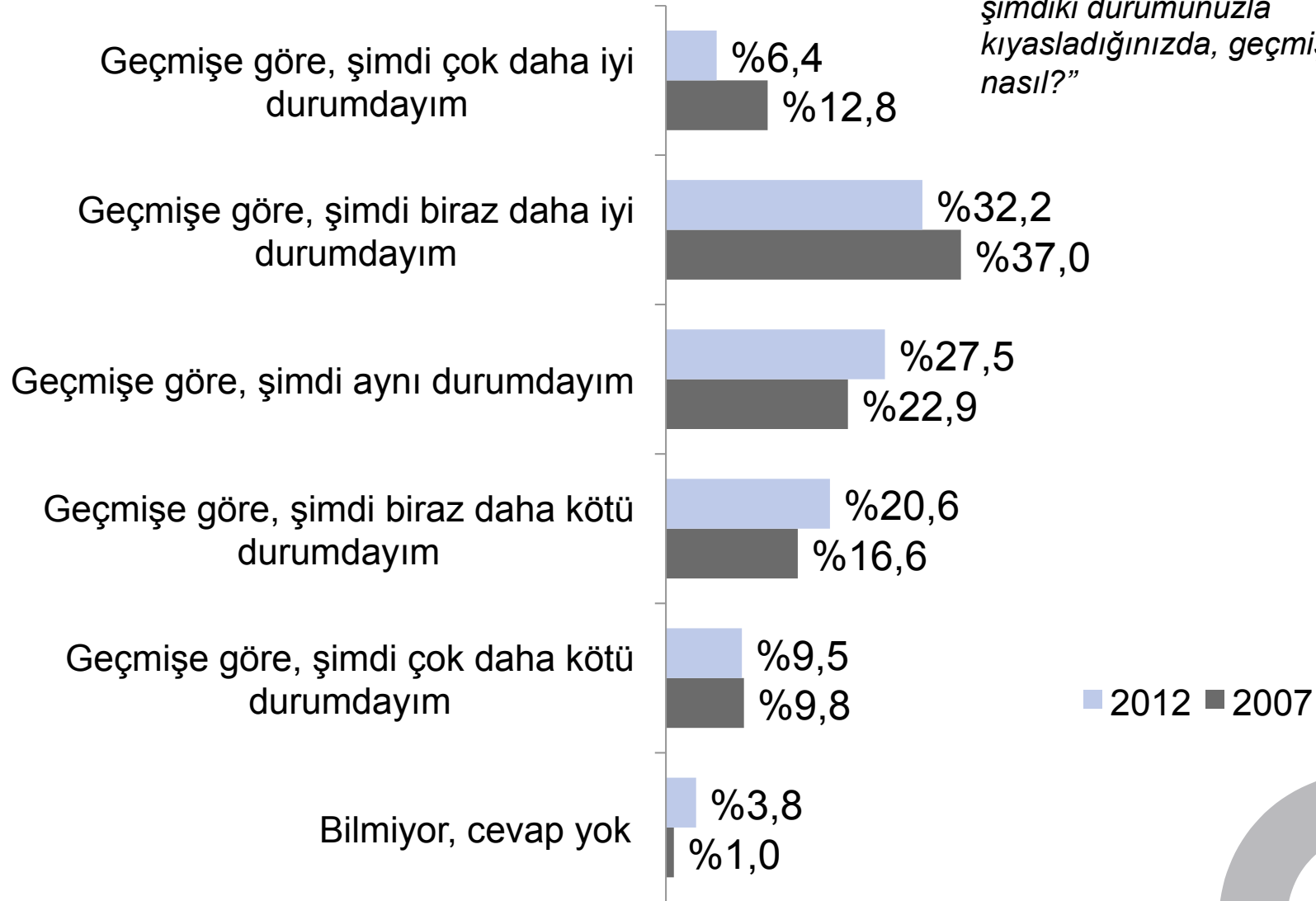
Önceki Kuşağa Göre Finansal Durum

“Anne-babanızın sizin yaşınızdayken sahip oldukları ekonomik durumu ve hayat seviyesini, sizin şimdiki durumunuzla kıyasladığınızda ne düşünürsünüz?”

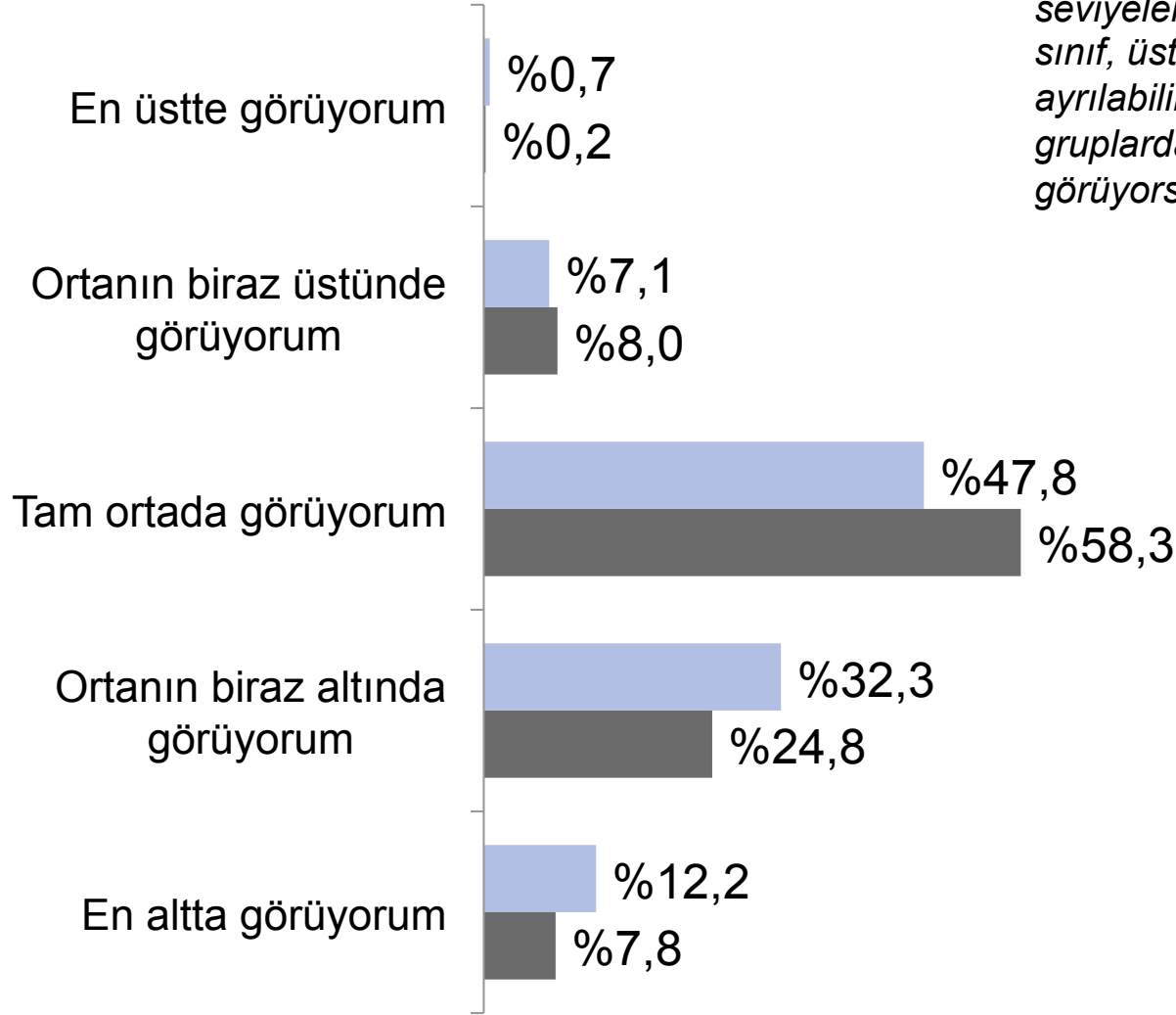
Geçmişe Göre Bugün Finansal Durum

“10-15 yıl önce bulunduğunuz maddi durumu ve hayat seviyesini, şimdiki durumunuzla kıyasladığınızda, geçmişe göre nasıl?”

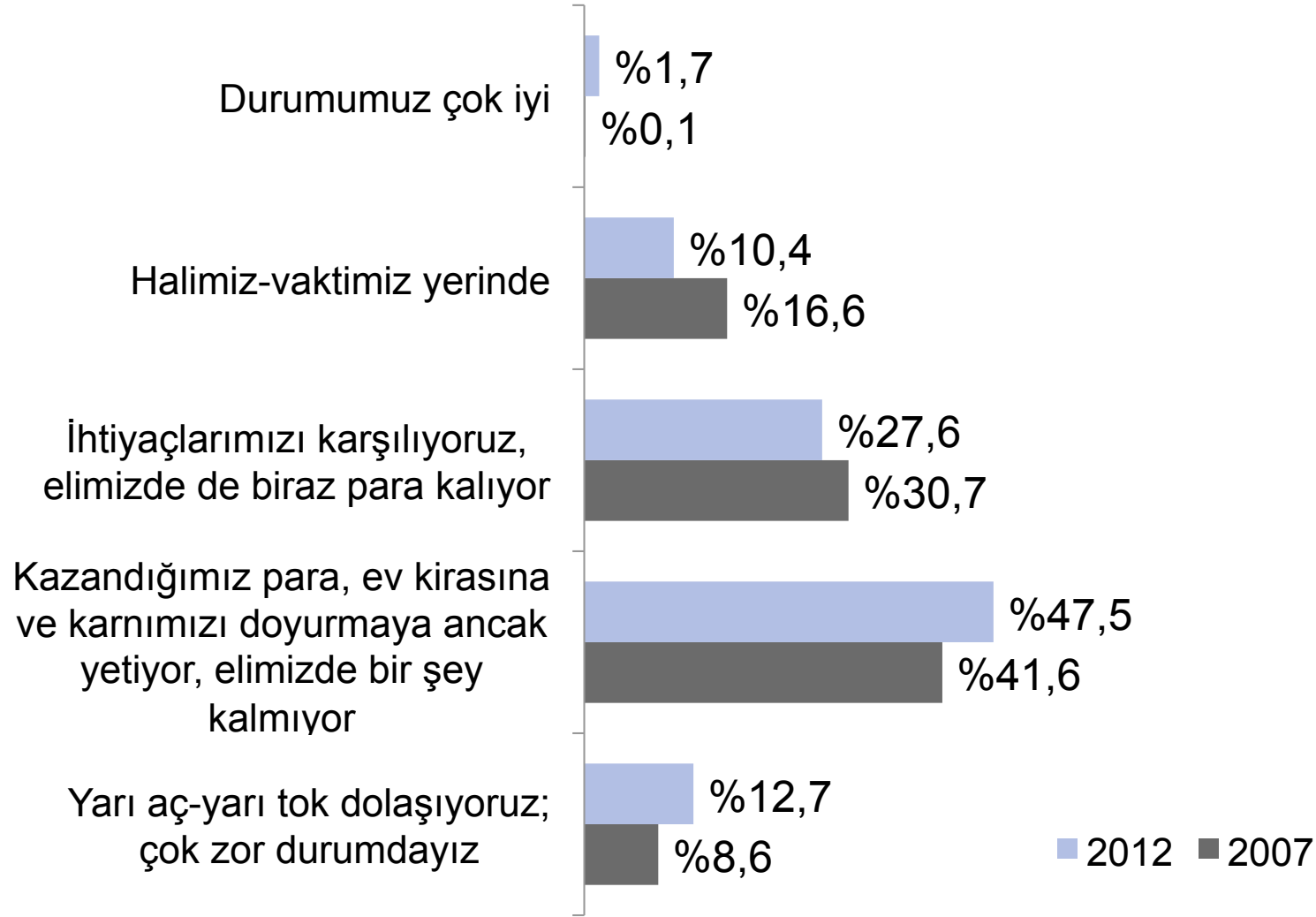
Topluma Göre Finansal Durum

“Toplumumuzda yaşayan insanlar, maddi durumları ve hayat seviyeleri bakımından alt sınıf, orta sınıf, üst sınıf gibi gruplara ayrılabilir. Siz, kendinizi bu gruplardan hangisine ait görüyorsunuz?”

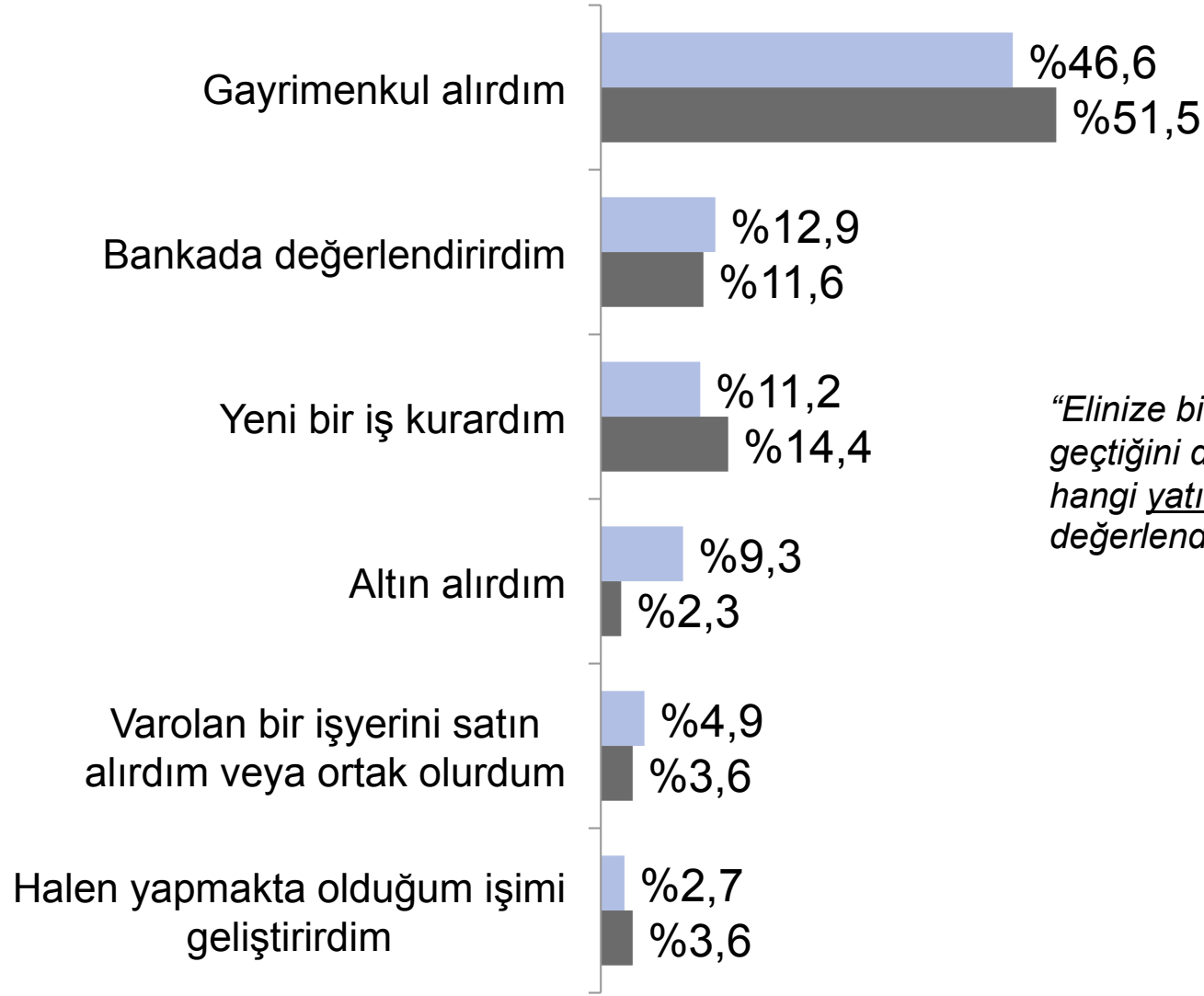

■ 2012 ■ 2007

Hanede Finansal Durum

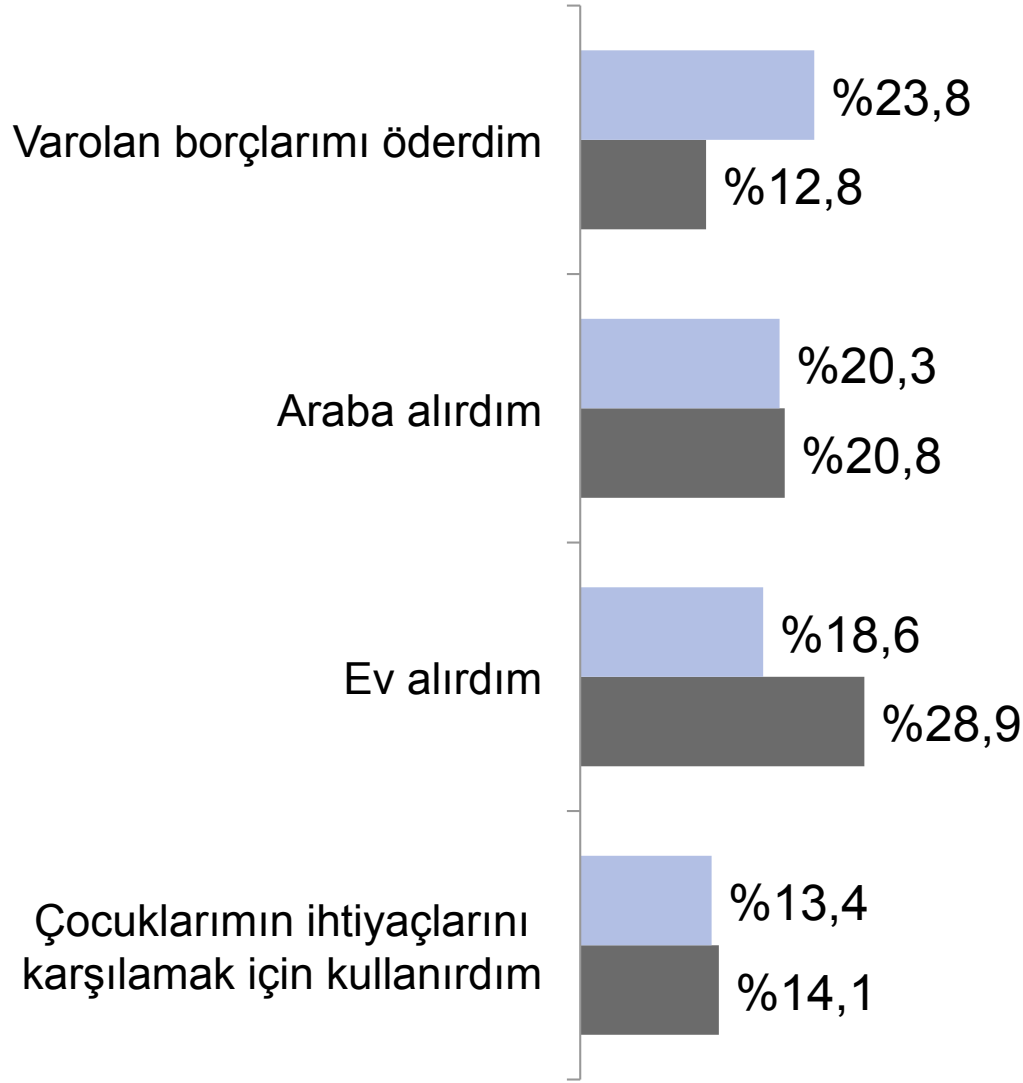
Elinde 100.000 Olsa...

“Elinize bir yerden 100 Bin TL geçtiğini düşünelim. Bu parayı, hangi yatırım araçları ile değerlendirirdiniz?”

■ 2012 ■ 2007

Elinde 25.000 Olsa...

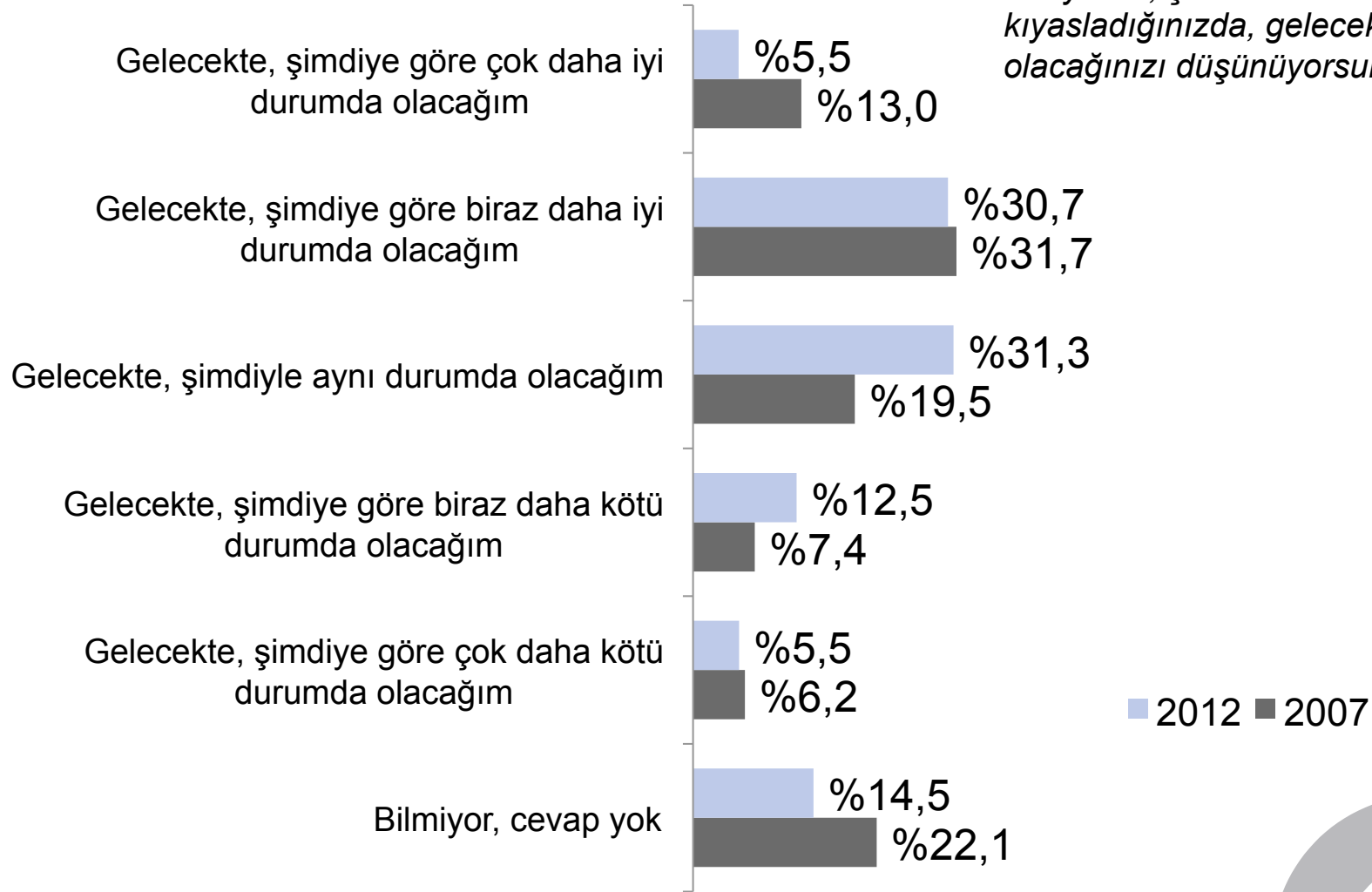

“Elinize bir yerden 25 Bin TL geçtiğini düşünelim. Bu parayı, öncelikle hangi tüketim ihtiyacınızın karşılanmasında kullanırdınız?”

■ 2012 ■ 2007

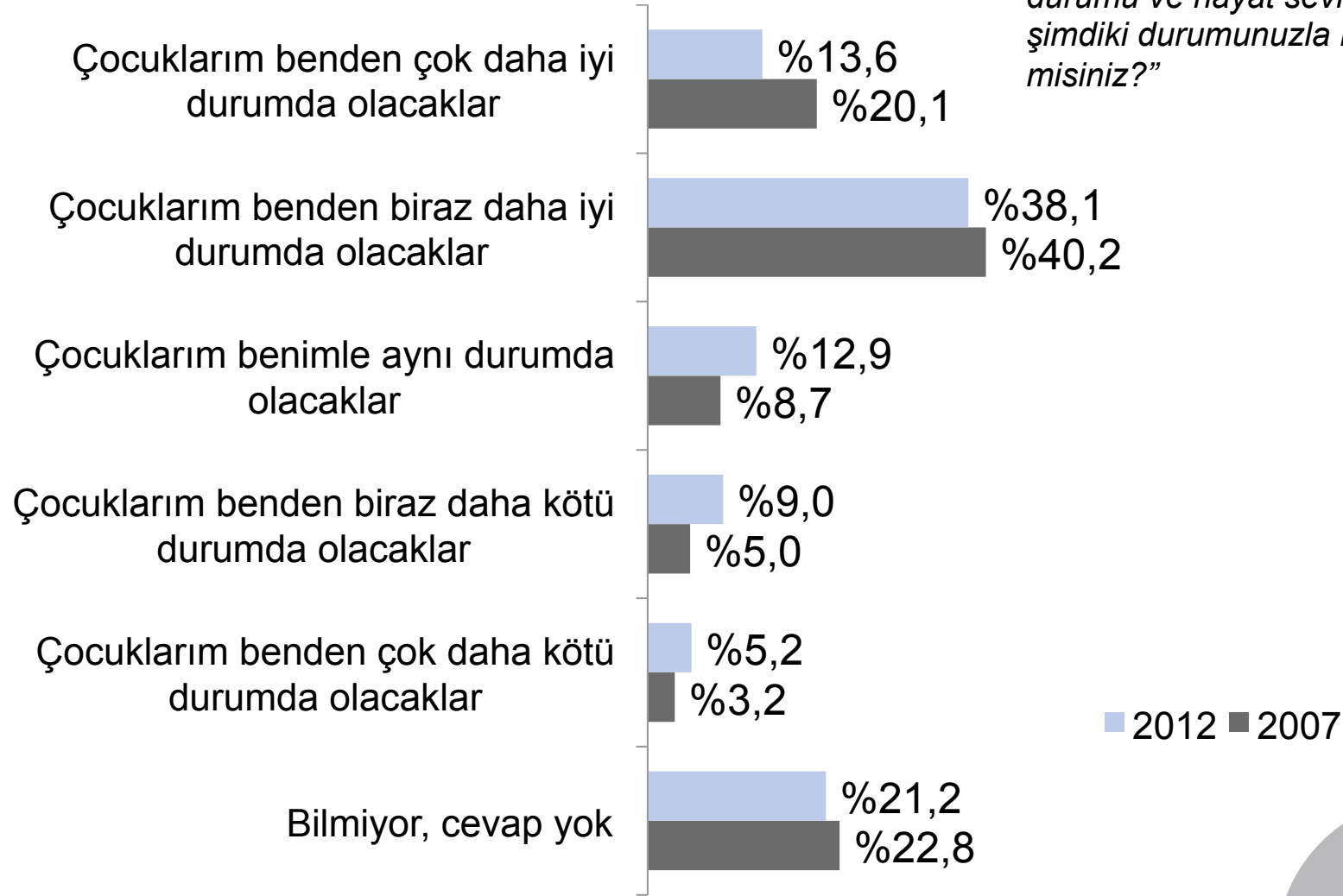
Bugüne Göre Gelecekteki Finansal Durum Tahmini

“10-15 yıl sonra kavuşmayı beklediğiniz maddi durumu ve hayat seviyesini, şimdiki durumunuzla kıyasladığınızda, gelecekte nasıl olacağını düşünüyorsunuz?”

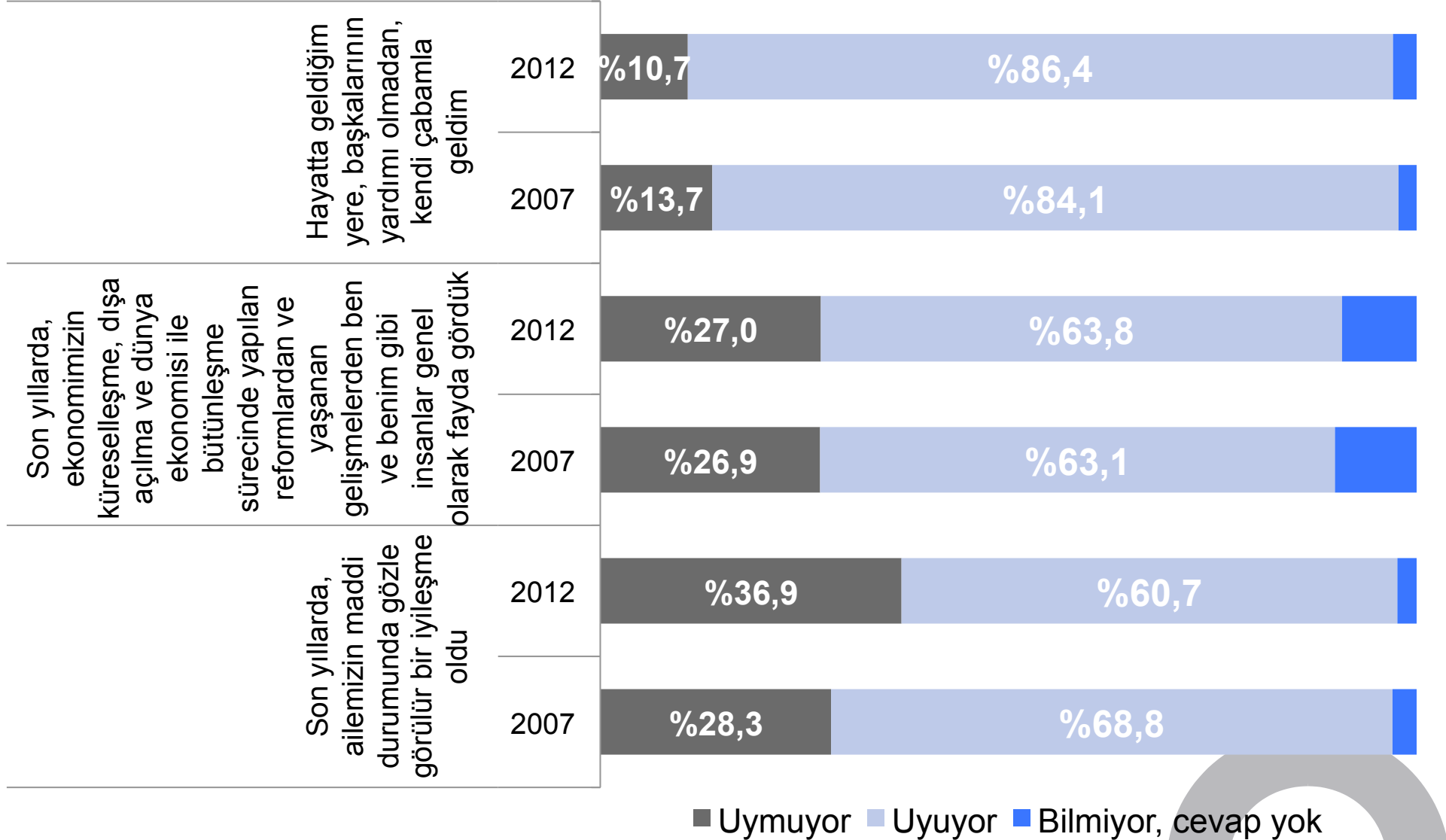

Bir Sonraki Kuşak İçin Finansal Durum Tahmini

“Çocuklarınızın sizin yaşınıza geldiklerinde kavuşacakları maddi durumu ve hayat seviyesini, sizin şimdiki durumunuzla kıyaslayabilir misiniz?”

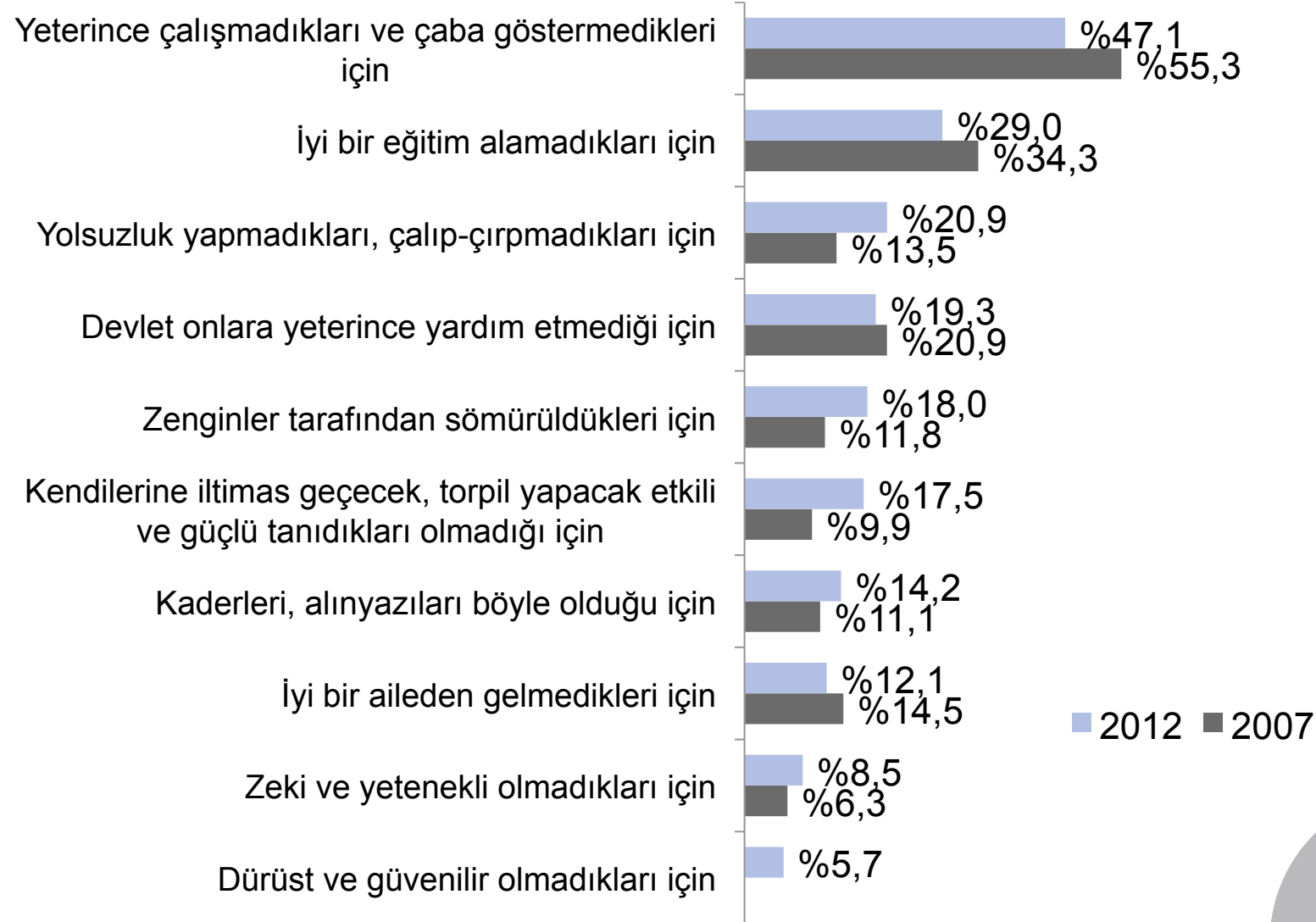

Ekonomi ve Bireysel Duruma Etkisi

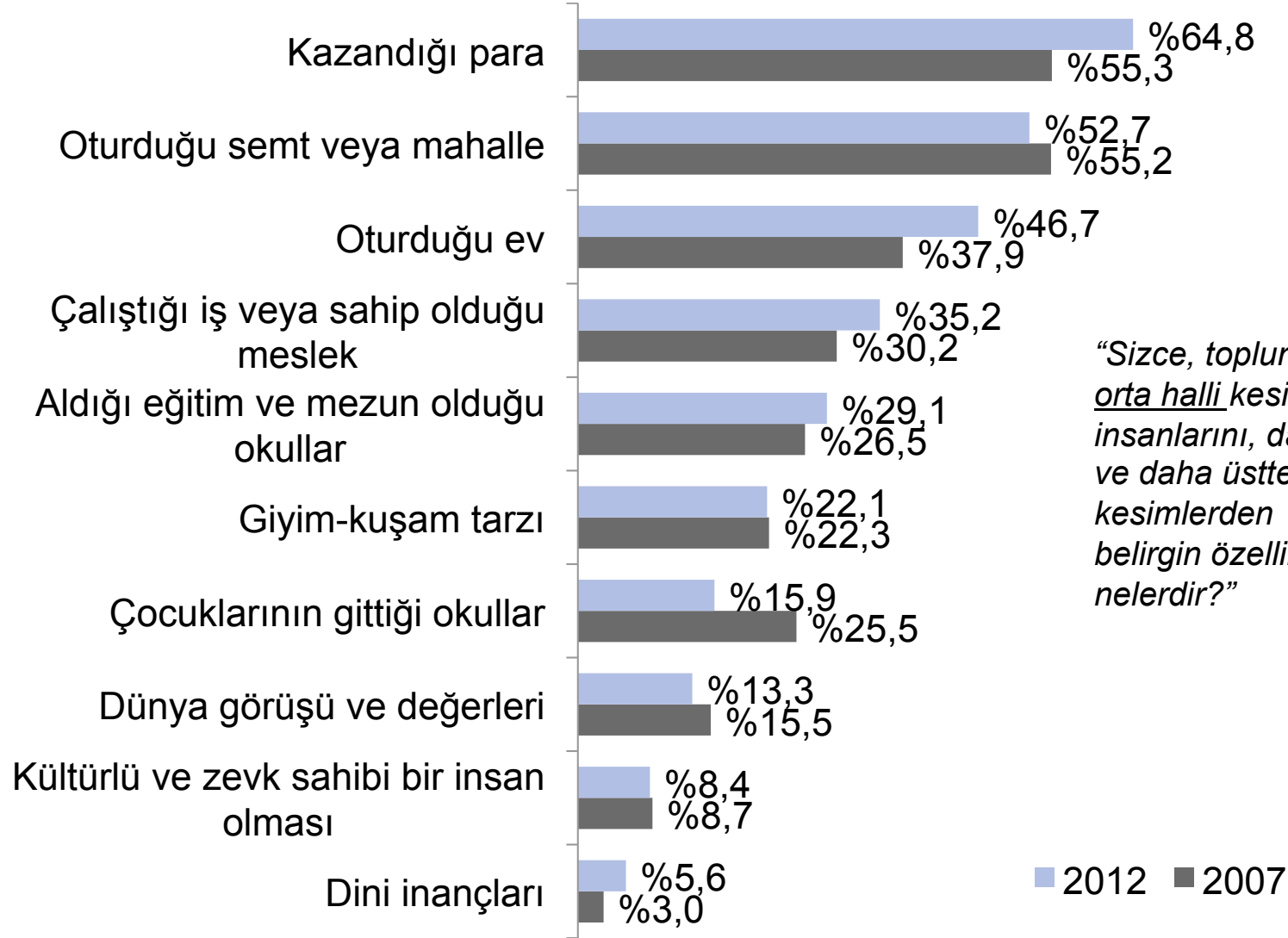

Yoksulluk

“Yoksul insanların neden yoksul olduğu hakkında ne düşünürsünüz?”

Orta Hallilik

“Sizce, toplumumuzun orta halli kesimlerinin insanlarını, daha alttaki ve daha üstteki kesimlerden ayıran en belirgin özellikler nelerdir?”

■ 2012 ■ 2007

Zenginlik

“Zengin insanların neden zengin olduğu hakkında ne düşünürsünüz?”

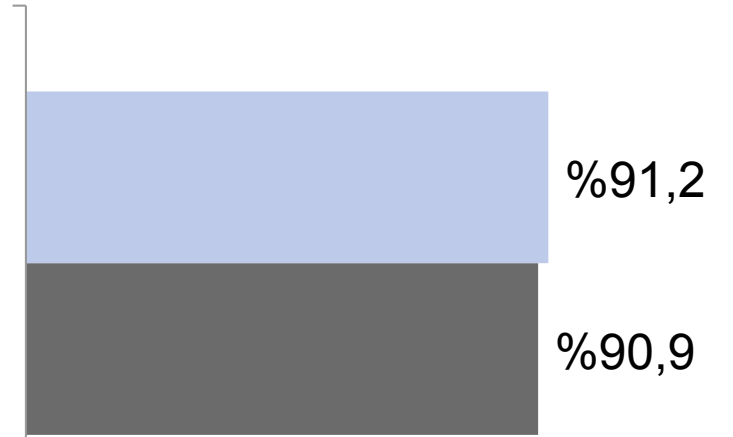

Cinsiyet Eşitliği

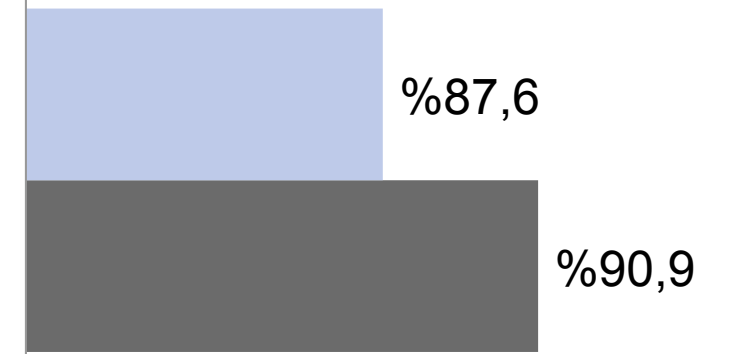

Kadın - Erkek Eşitliği

Kadınlar ve erkekler hem toplum hayatında, hem de aile hayatında tam anlamıyla eşit olmalı ve hayatı her bakımdan eşit olarak paylaşmalıdırlar

Kadınlar ve erkekler siyasette, iş hayatında, toplum içinde ve aile hayatında her bakımdan eşit haklara sahip olmalıdırlar.

■ 2012 ■ 2007

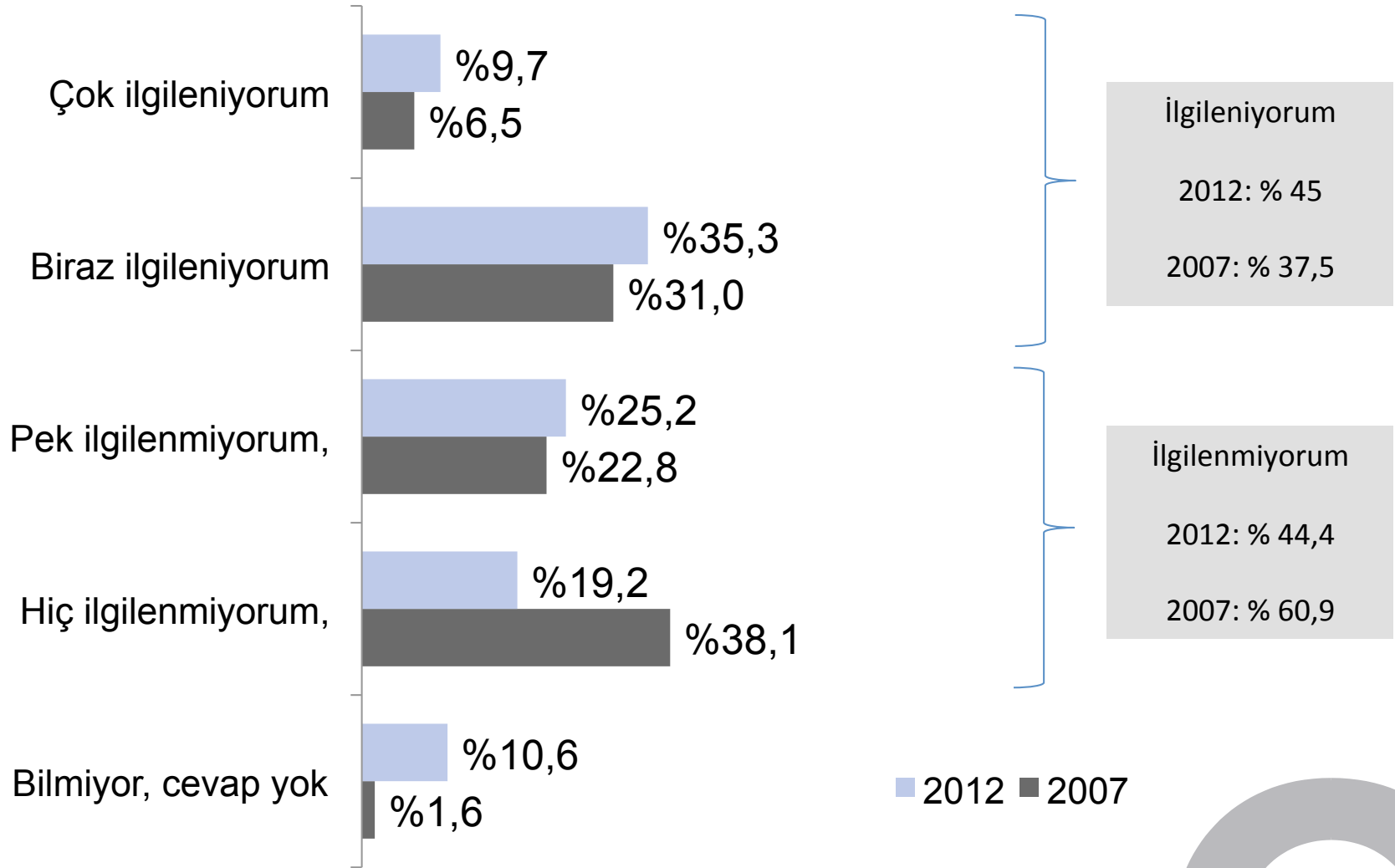
Siyasi Profil

Seçim Tercihleri
Sol / Sağ Eğilimler
Milliyetçilik, Etnisite
Dindarlık
Avrupa Birliğine Yönelik Tutumlar

Politikaya İlgi

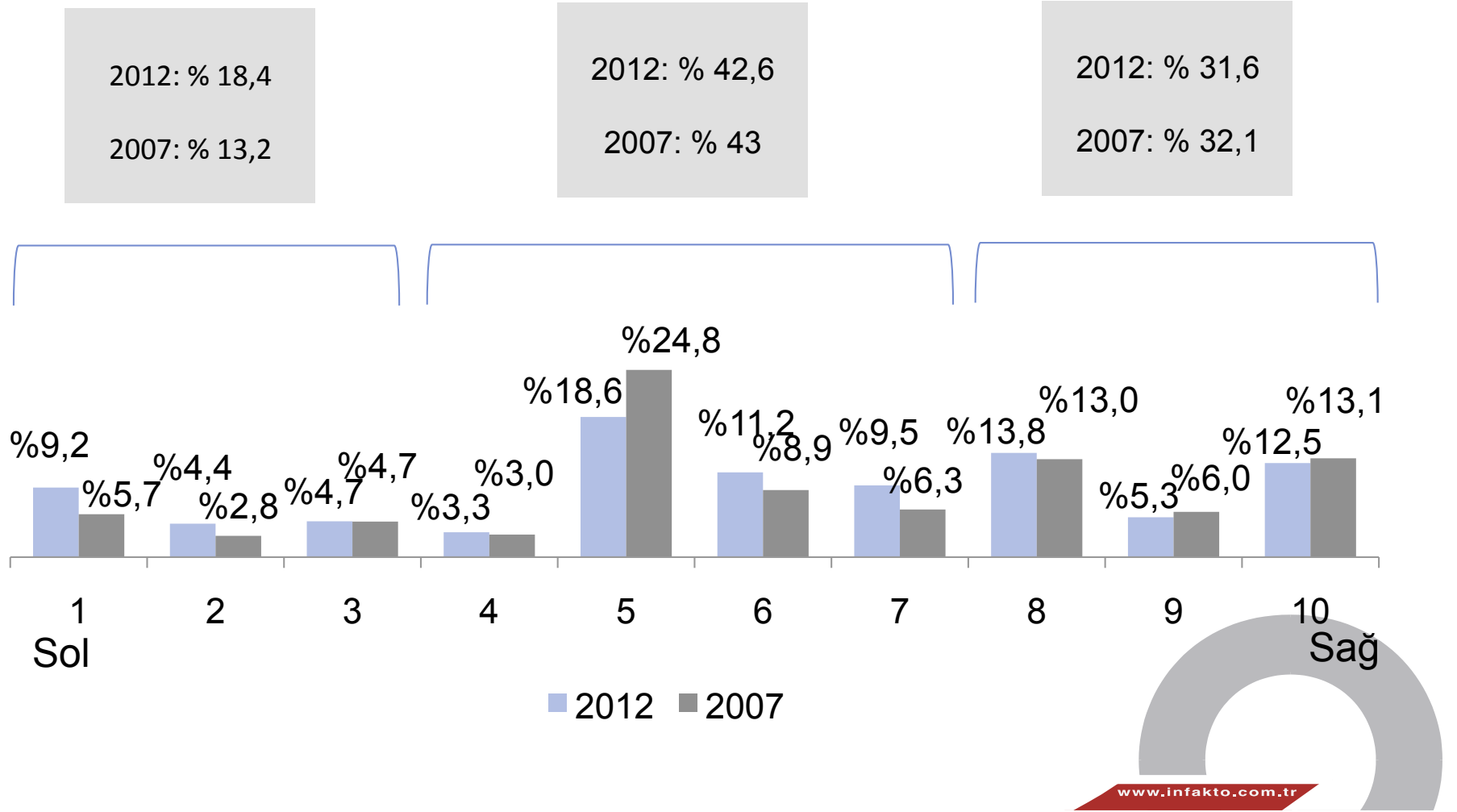
“Genel olarak politikayla ne derece ilgilisiniz?”

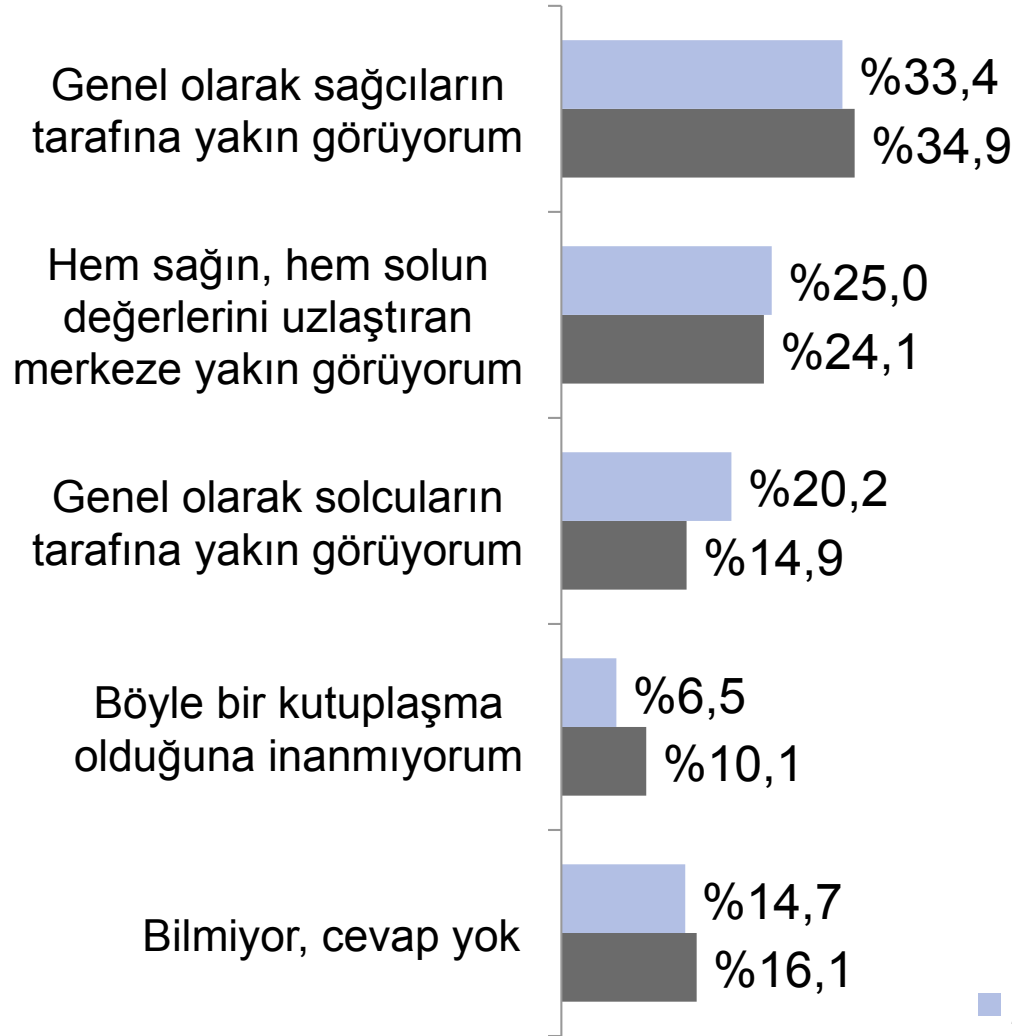
■ 2012 ■ 2007

Sol - Sağ Eğilimler (1)

“Siyasi görüşleriniz açısından düşündüğünüzde 1’in en sol, 10’un ise en sağ ifade ettiği cetvelde yeriniz neresidir?”

Sol - Sağ Eğilimler (2)

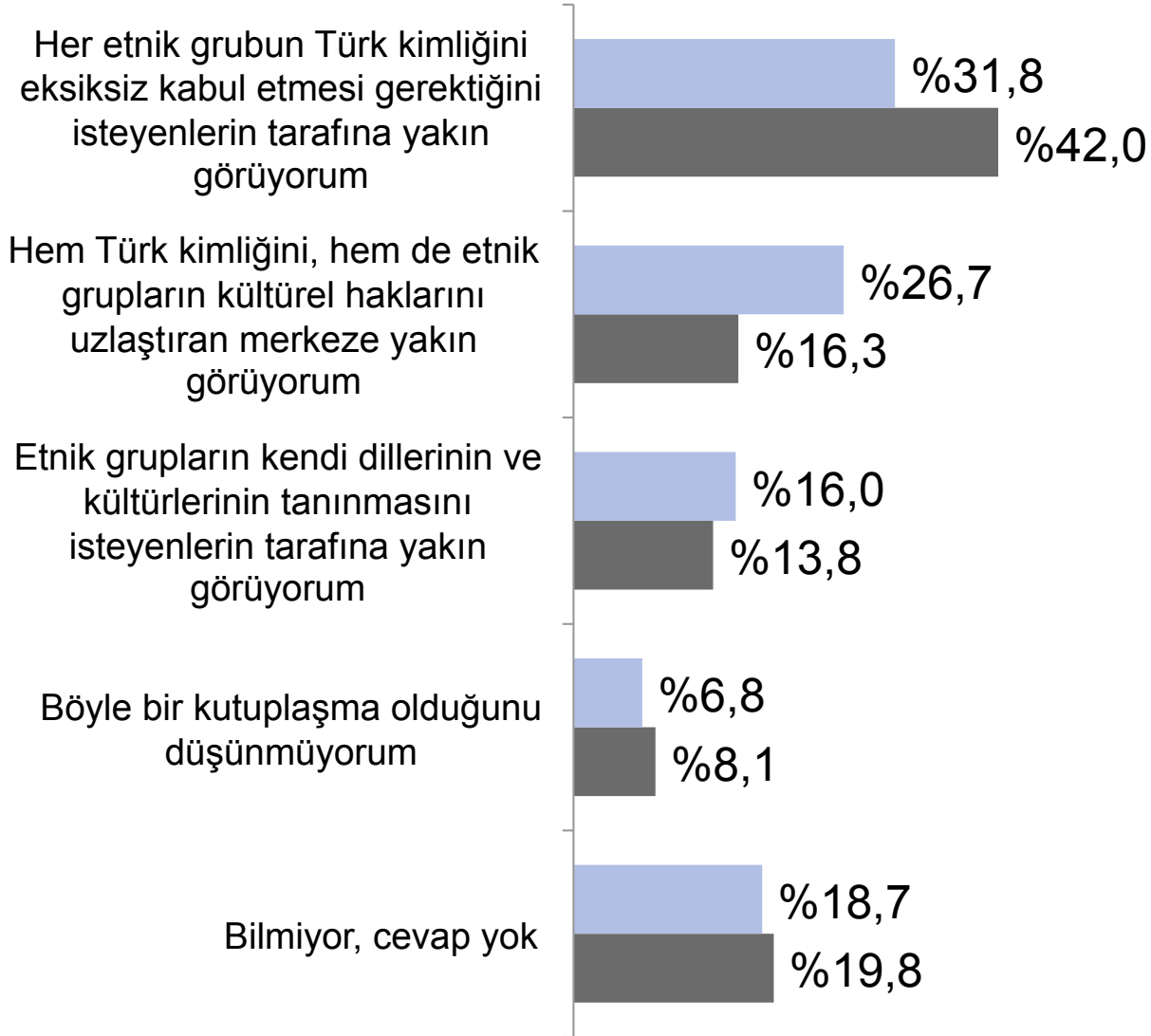

“Bir görüşe göre, son zamanlarda ülkemizde sağcılar ve solcular arasında bir kutuplaşma ve gerginlik yaşanmaktadır. Siz, bu kutuplaşmada kendinizi nereye yakın görüyorsunuz?”

■ 2012 ■ 2007

Etnisite

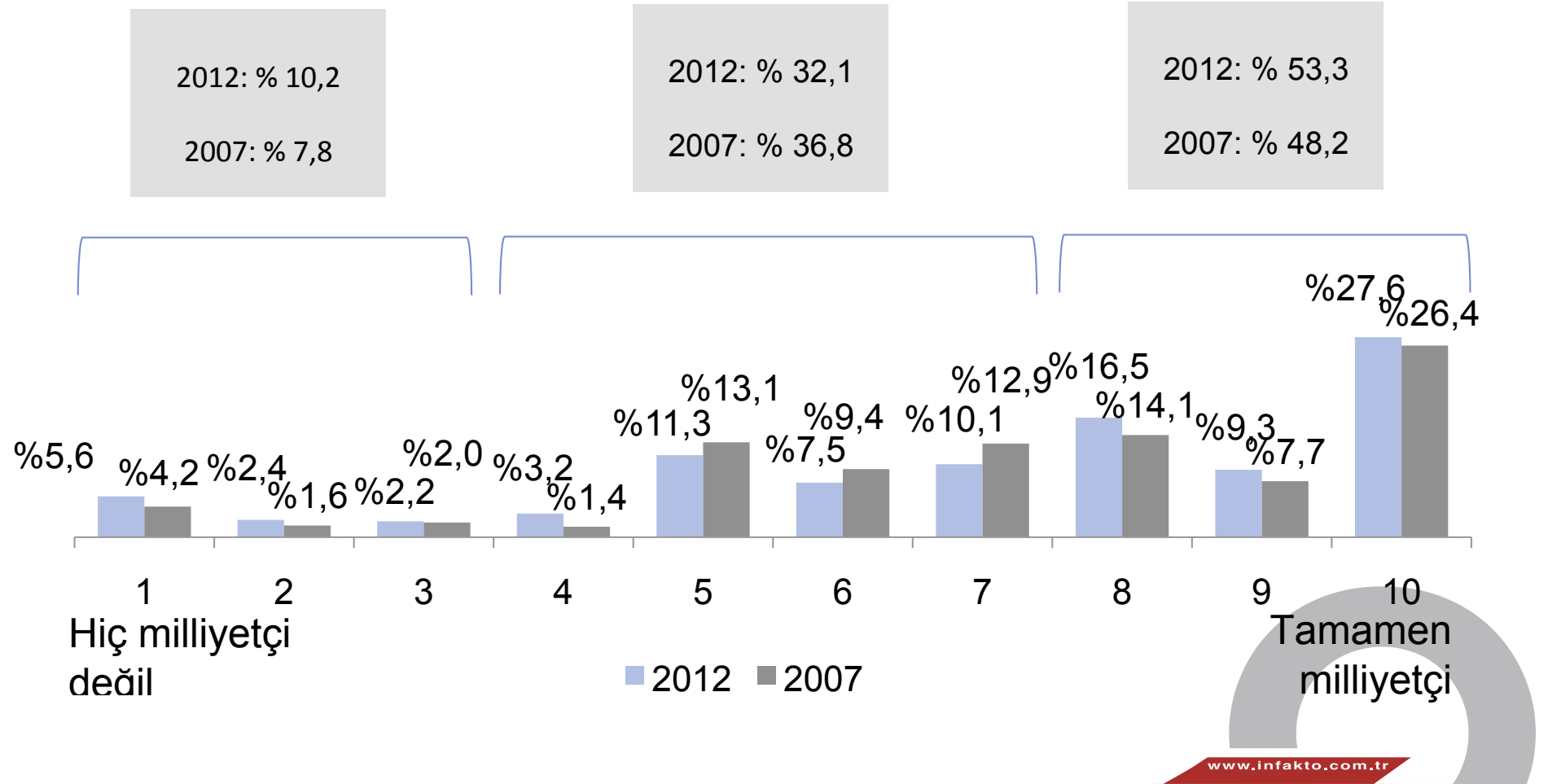

“Bir görüşe göre, son zamanlarda ülkemizde etnik kimlikler konusunda bir kutuplaşma ve gerginlik yaşanmaktadır. Siz, bu kutuplaşmada kendinizi nereye yakın görüyorsunuz?”

■ 2012 ■ 2007

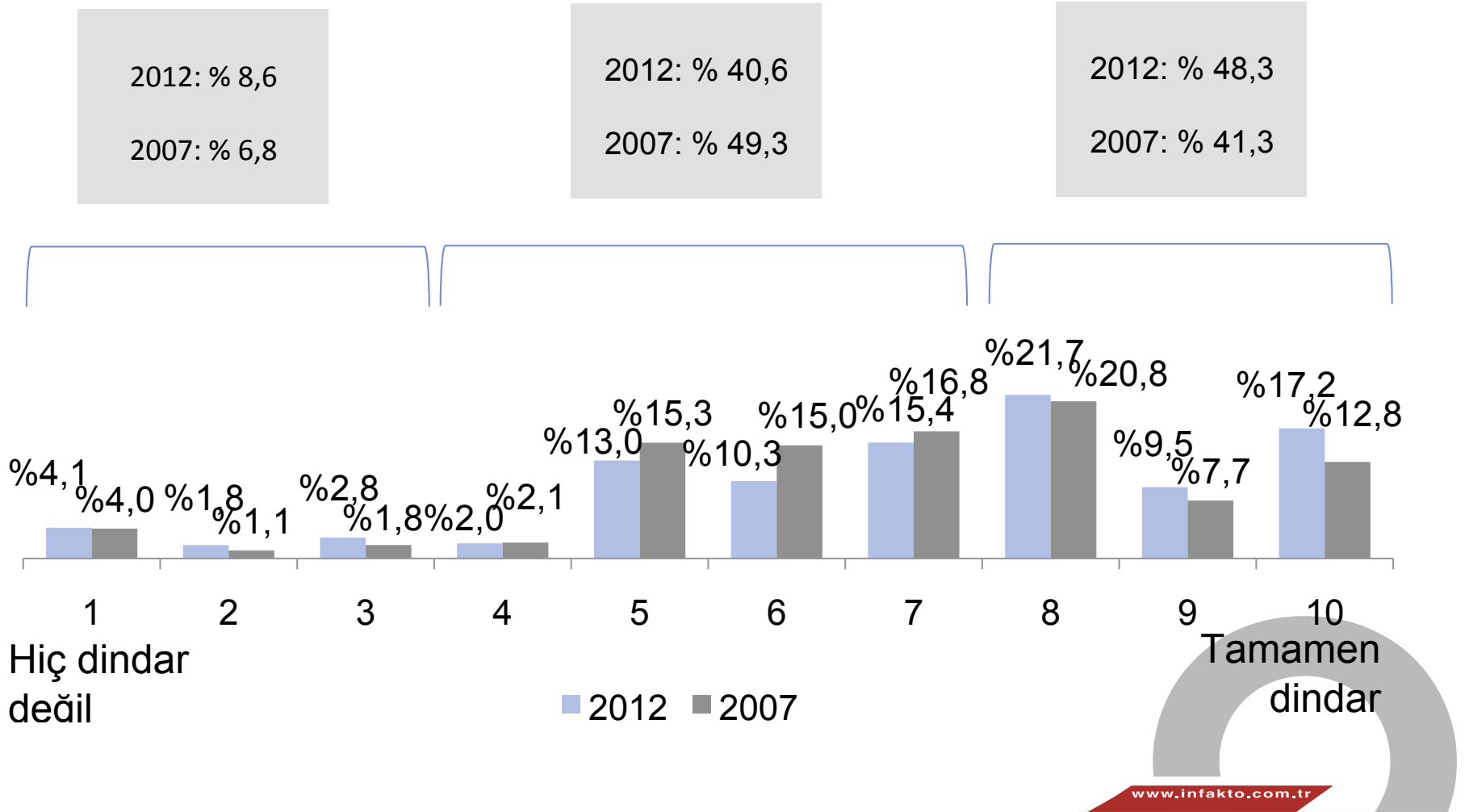
Milliyetçilik

“Genel olarak düşündüğünüzde kendinizi ne kadar milliyetçi sayıyorsunuz?”

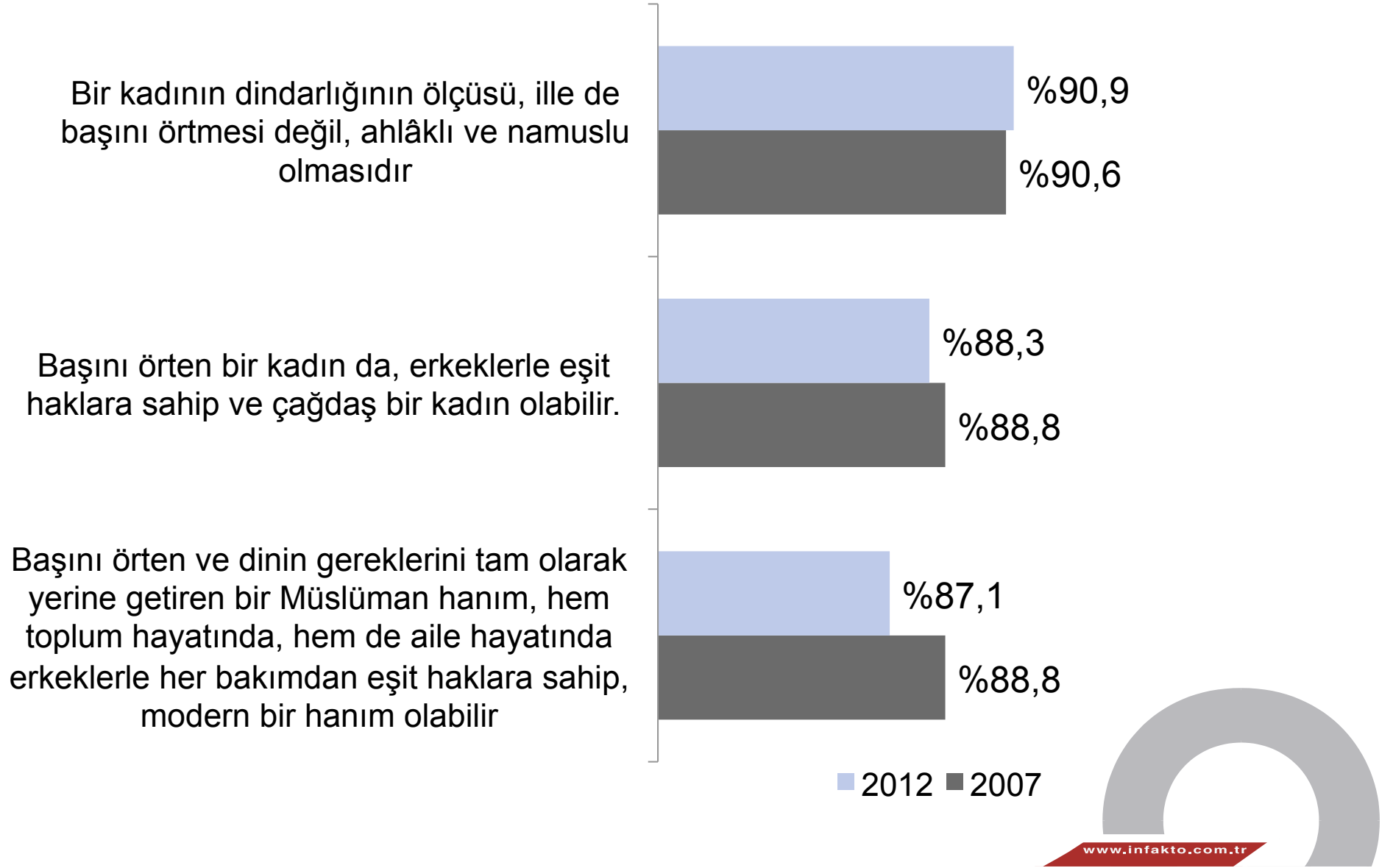

Dindarlık

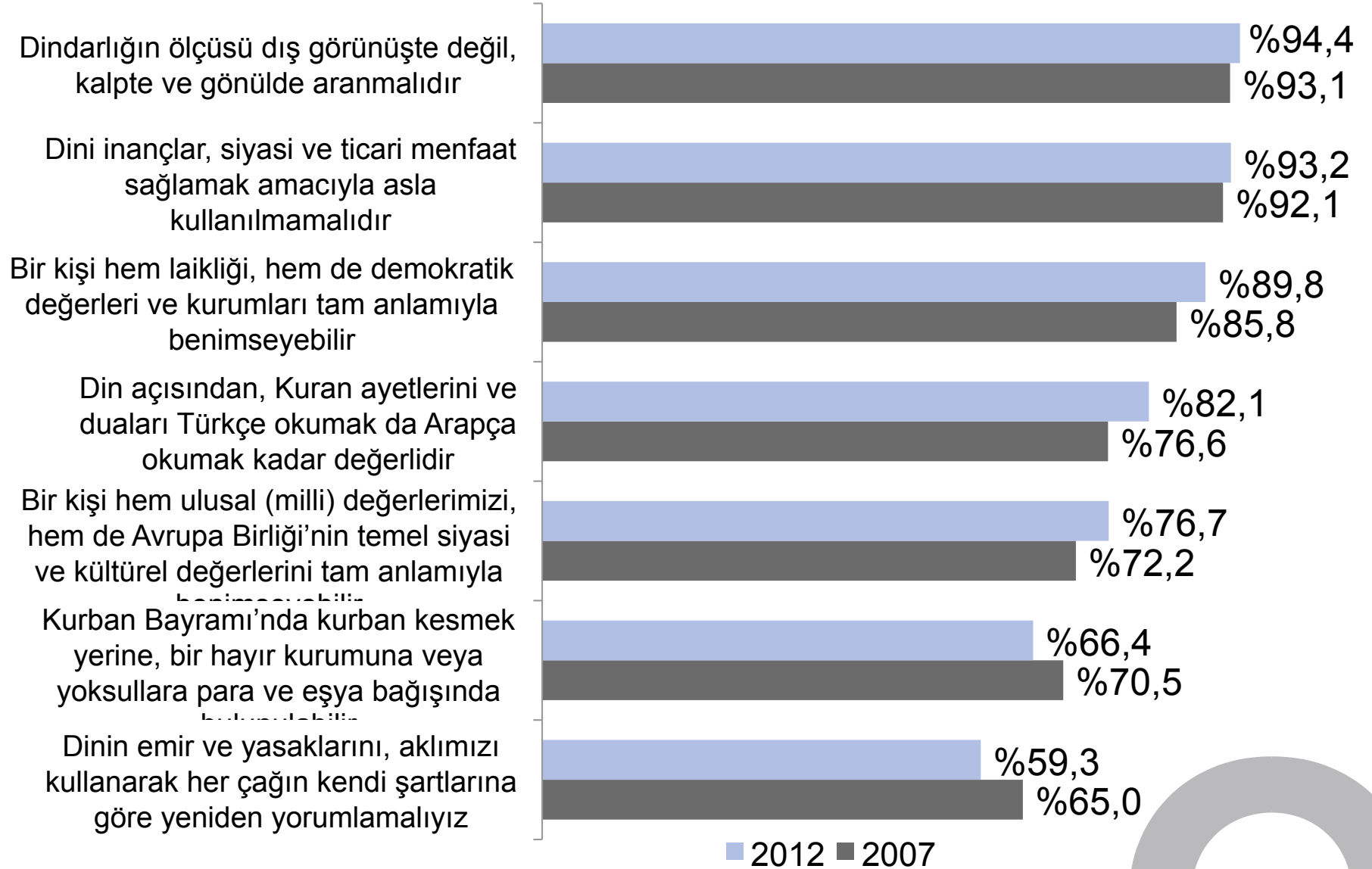
“Genel olarak düşündüğünüzde kendinizi ne kadar dindar sayıyorsunuz?”

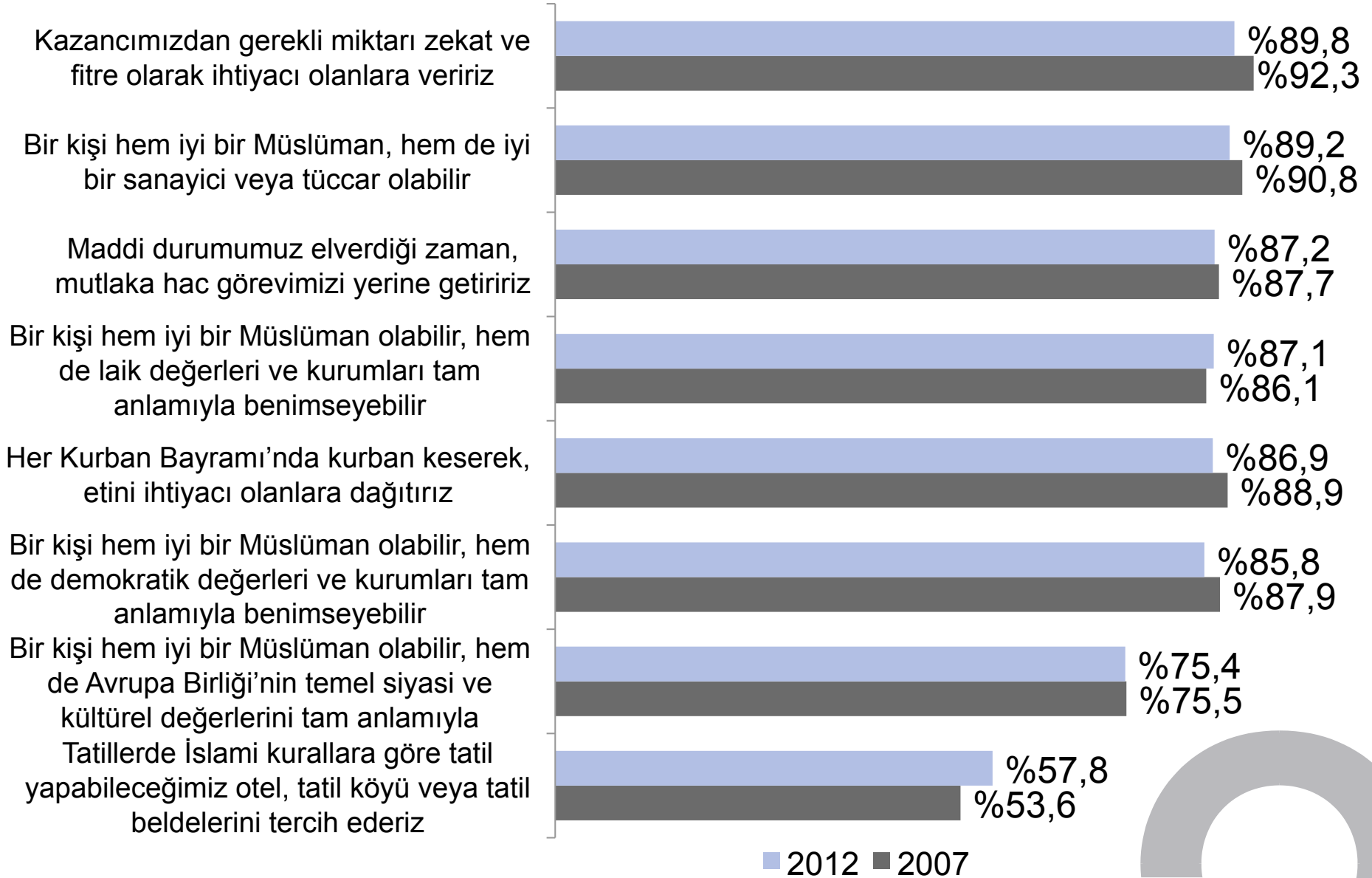
Dindar Kadınlar

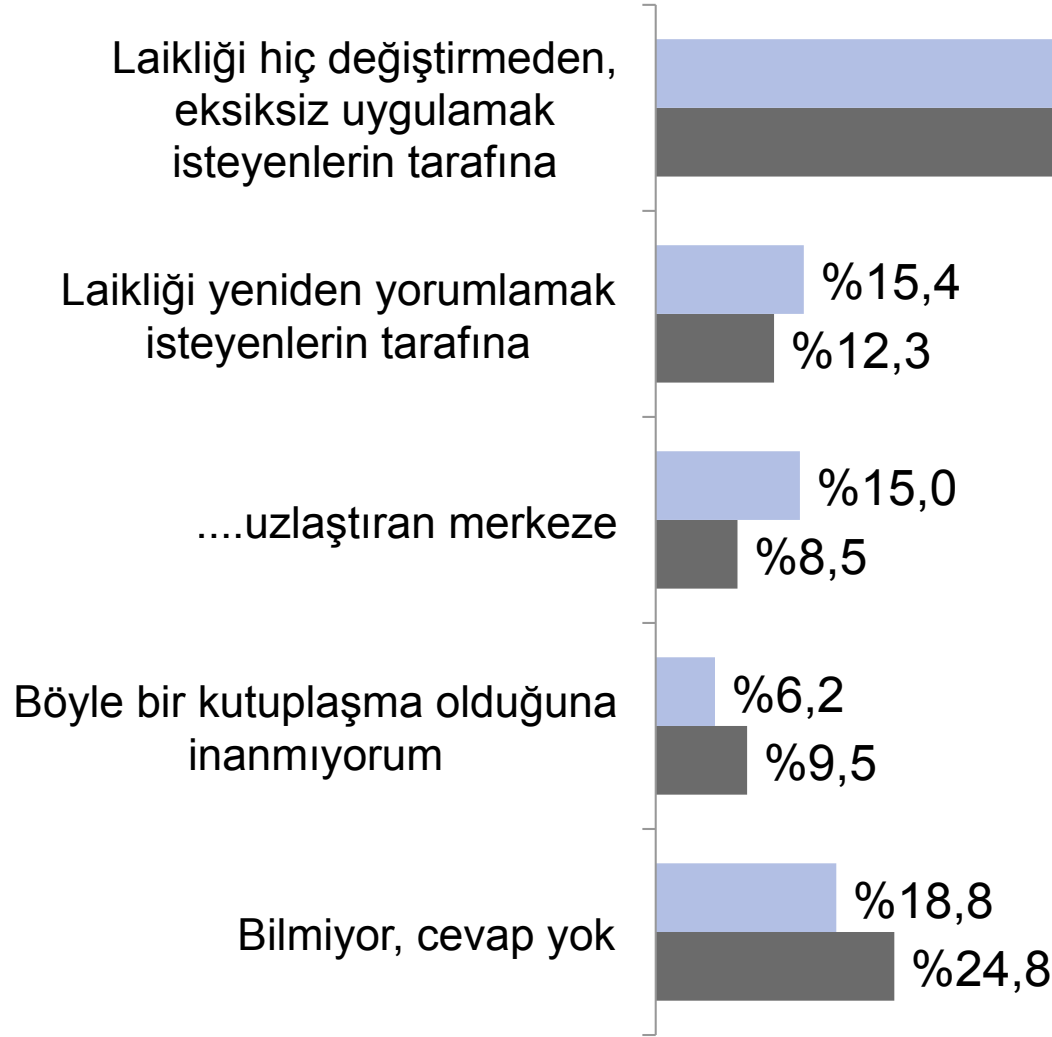
Dindarlık ve Toplumsallık (1)

Dindarlık ve Toplumsallık (2)

Laiklik

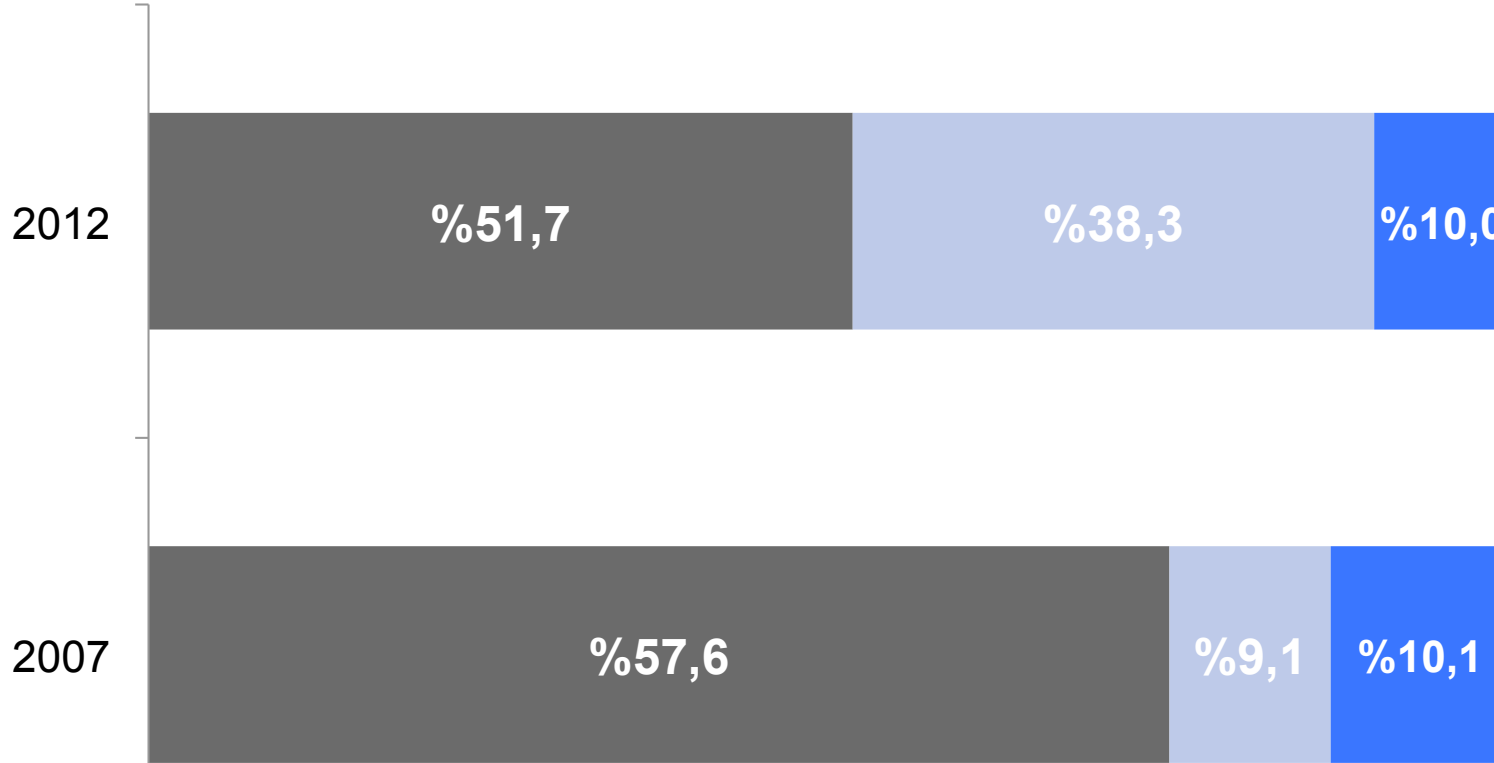

“Bir görüşe göre, son zamanlarda ülkemizde laiklik konusunda bir kutuplaşma ve gerginlik yaşanmaktadır. Siz, bu kutuplaşmada kendinizi nereye yakın görüyorsunuz?”

■ 2012 ■ 2007

Avrupa Birliği (1)

“Bugün Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne tam üyeliği hakkında bir halk oylaması yapılacak olsa, siz Türkiye’nin Avrupa Birliği üyeliği için mi, yoksa bunun karşısında mı oy kullanırdınız?”

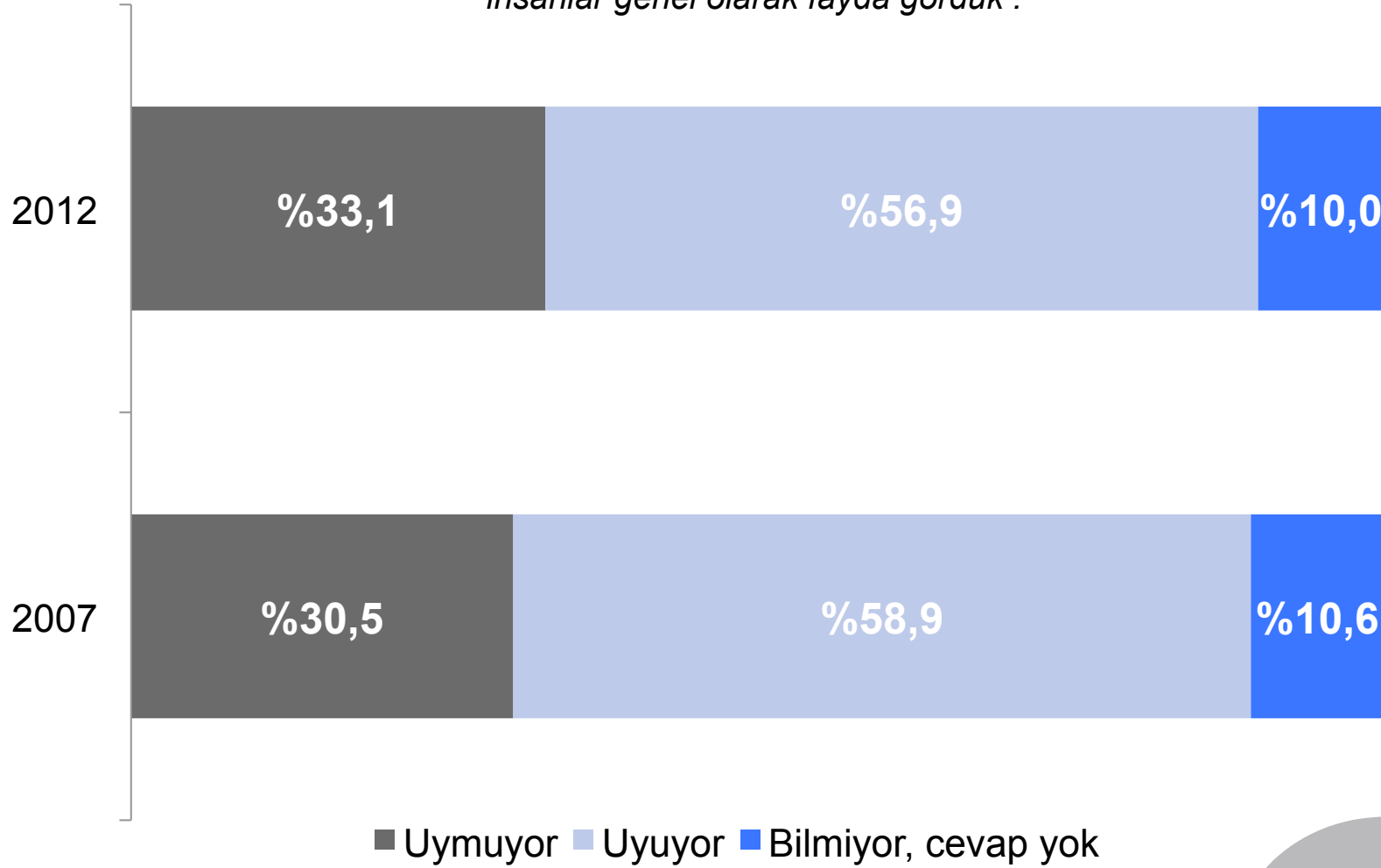

- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğini destekler yönde oy kullanırdım,
- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliğine karşı oy kullanırdım,
- Bilmiyor, cevap yok

Avrupa Birliği (2)

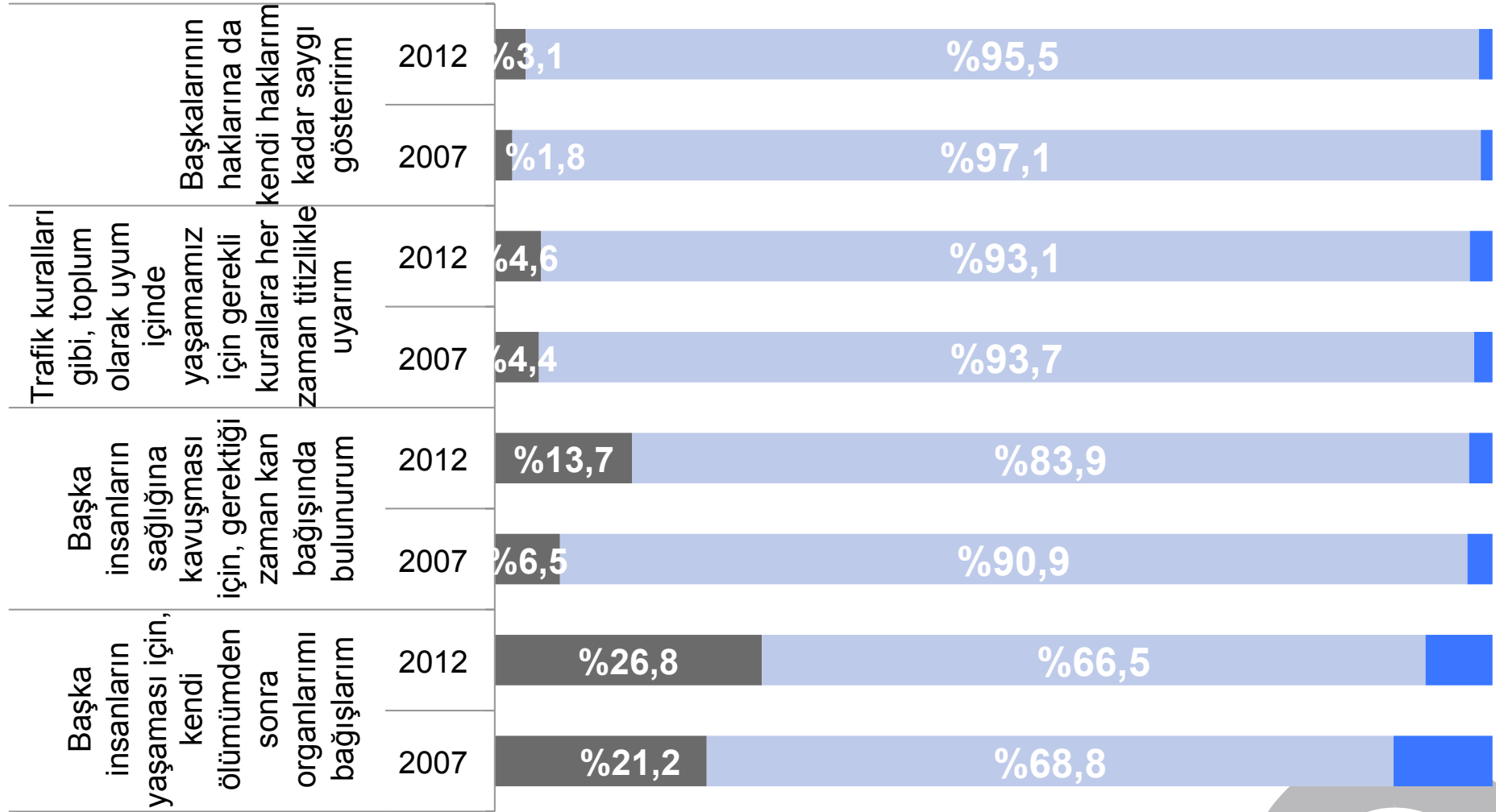
“Son yıllarda, ülkemizin Avrupa Birliği ile bütünleşme sürecinde yapılan reformlardan ve yaşanan gelişmelerden ben ve benim gibi insanlar genel olarak fayda gördük .”

Toplumsal Düzen

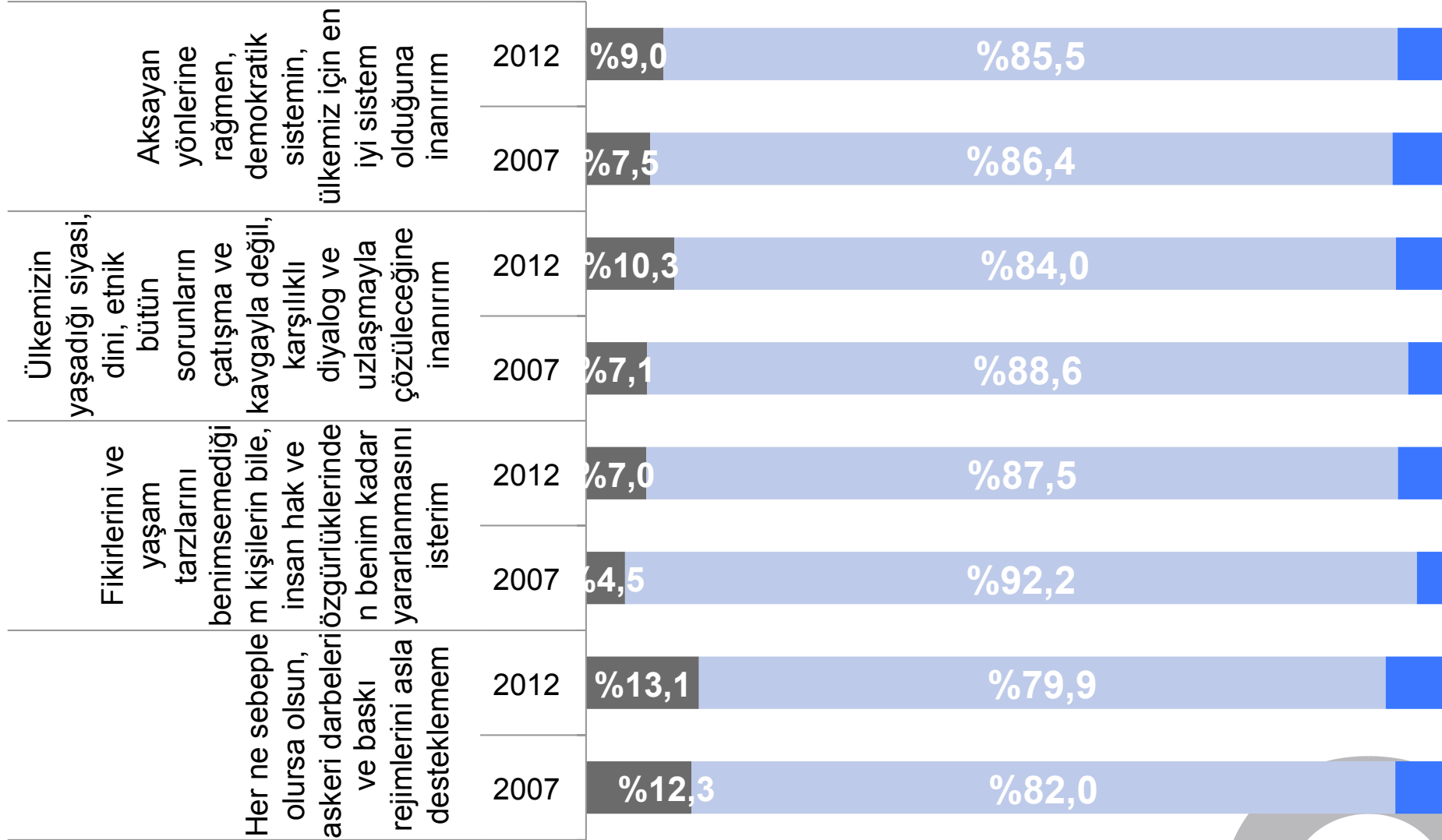

Bireysel Sorumluluk ve Toplumsal Düzen

■ Uymuyor ■ Uyuyor ■ Bilmiyor, cevap yok

Toplumsal Düzenin Biçimi

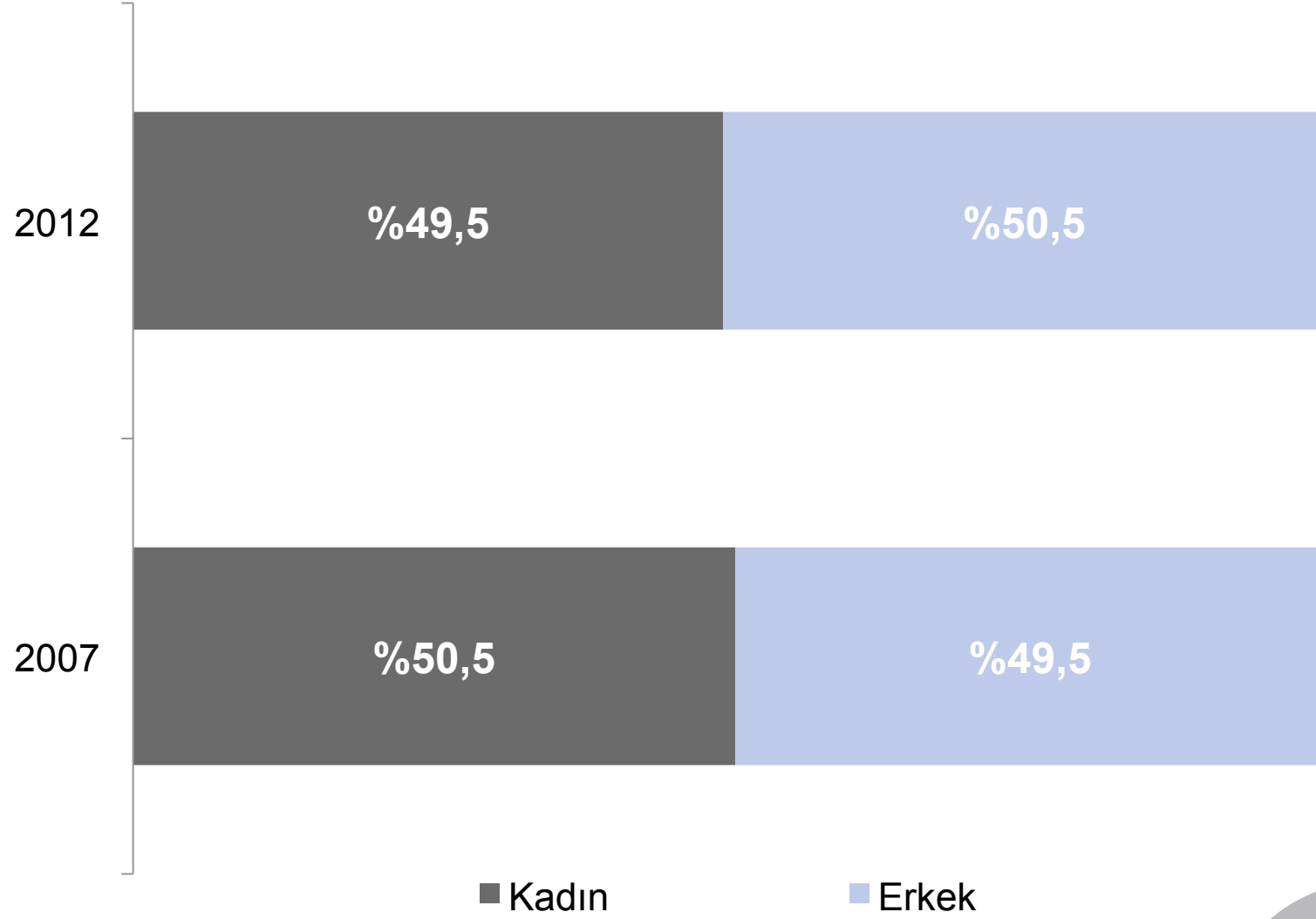

■ Uymuyor ■ Uyuyor ■ Bilmiyor, cevap yok

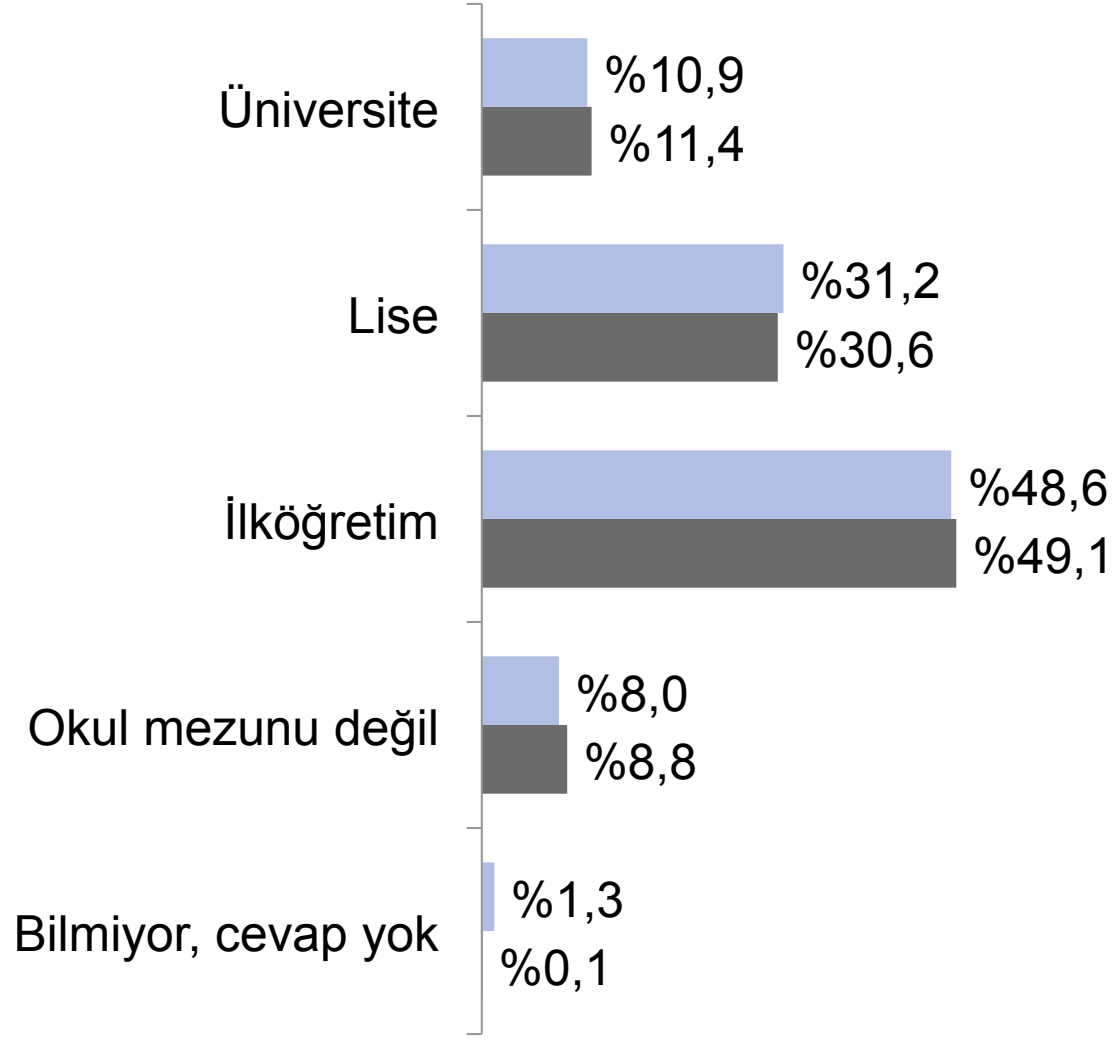
Katılımcı Profili

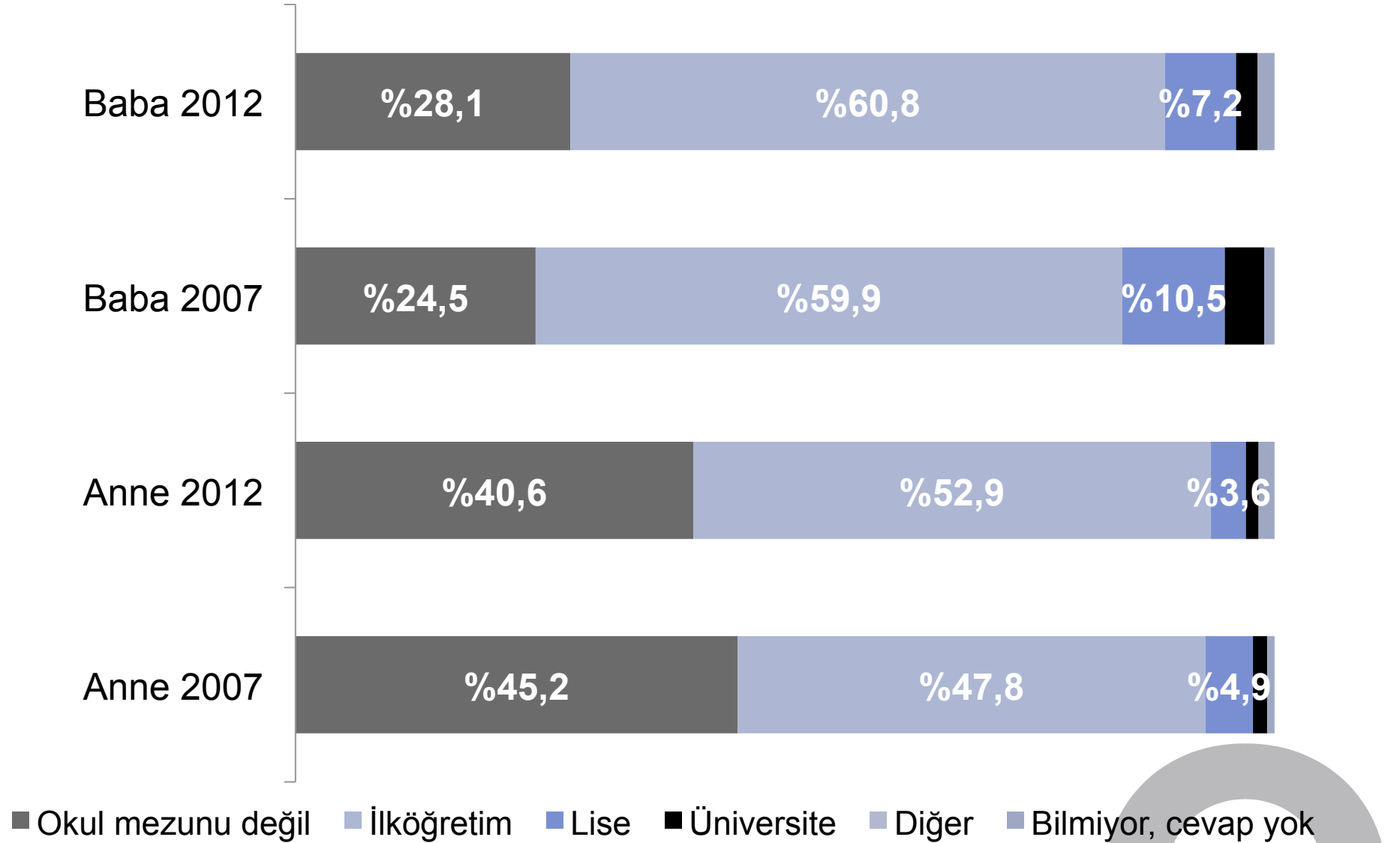
Cinsiyet

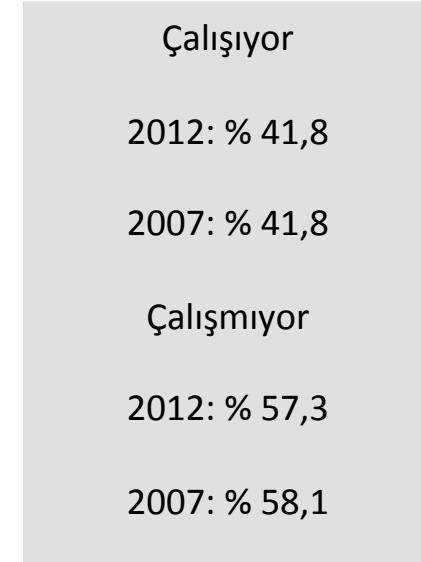
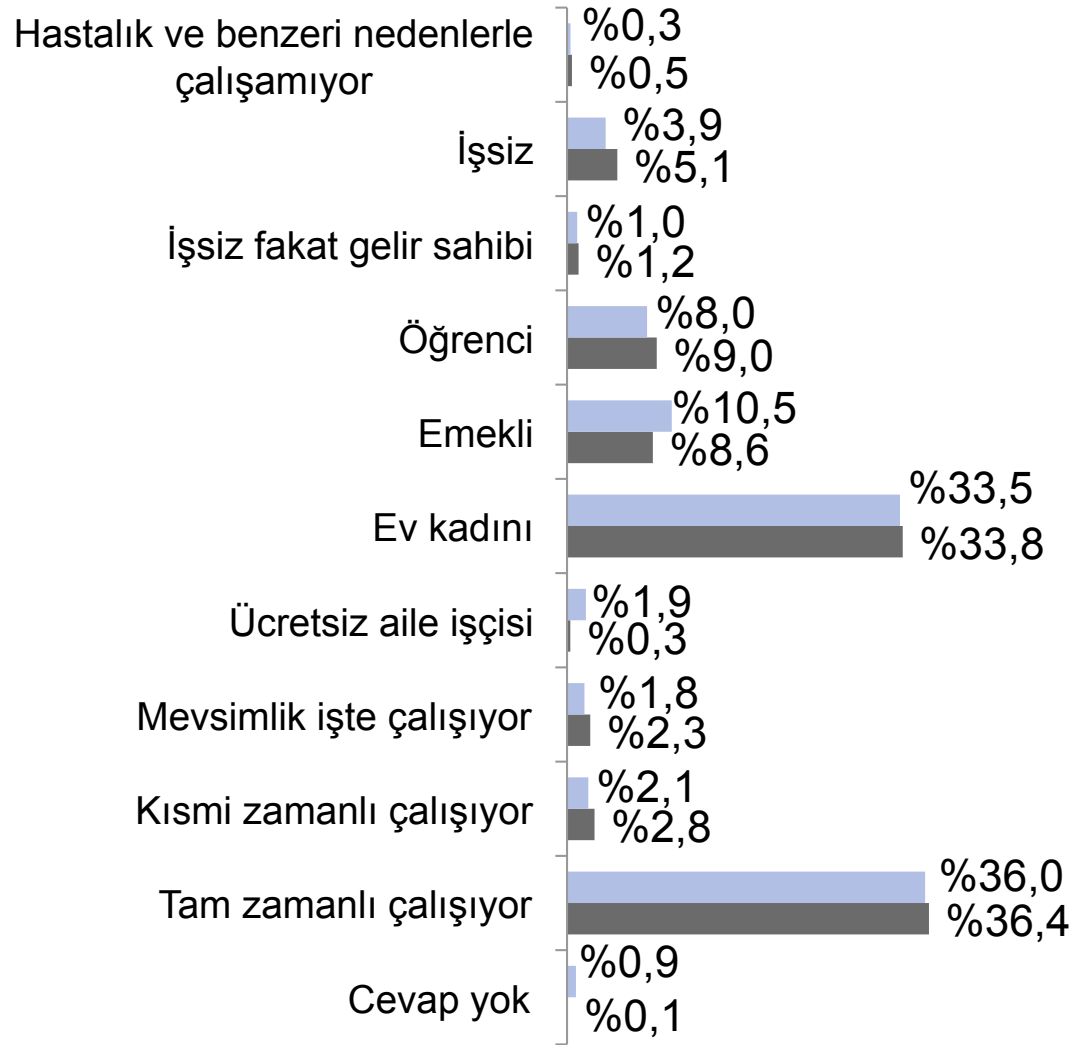
Eğitim

Ebeveyn Eğitim

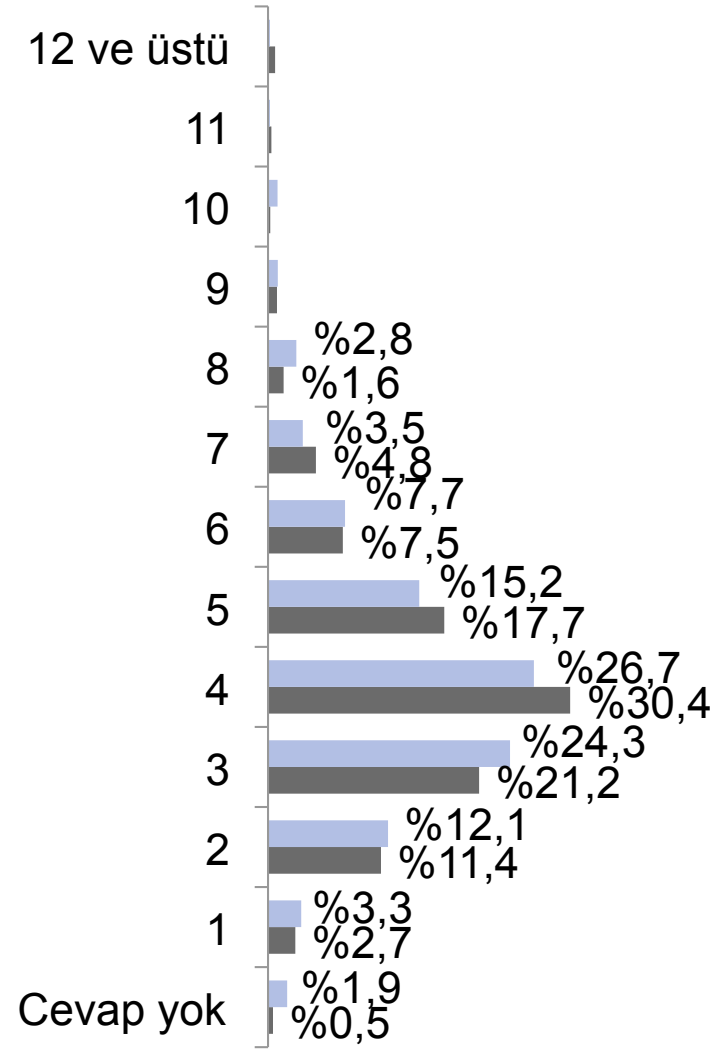

Çalışma Durumu

■ 2012 ■ 2007

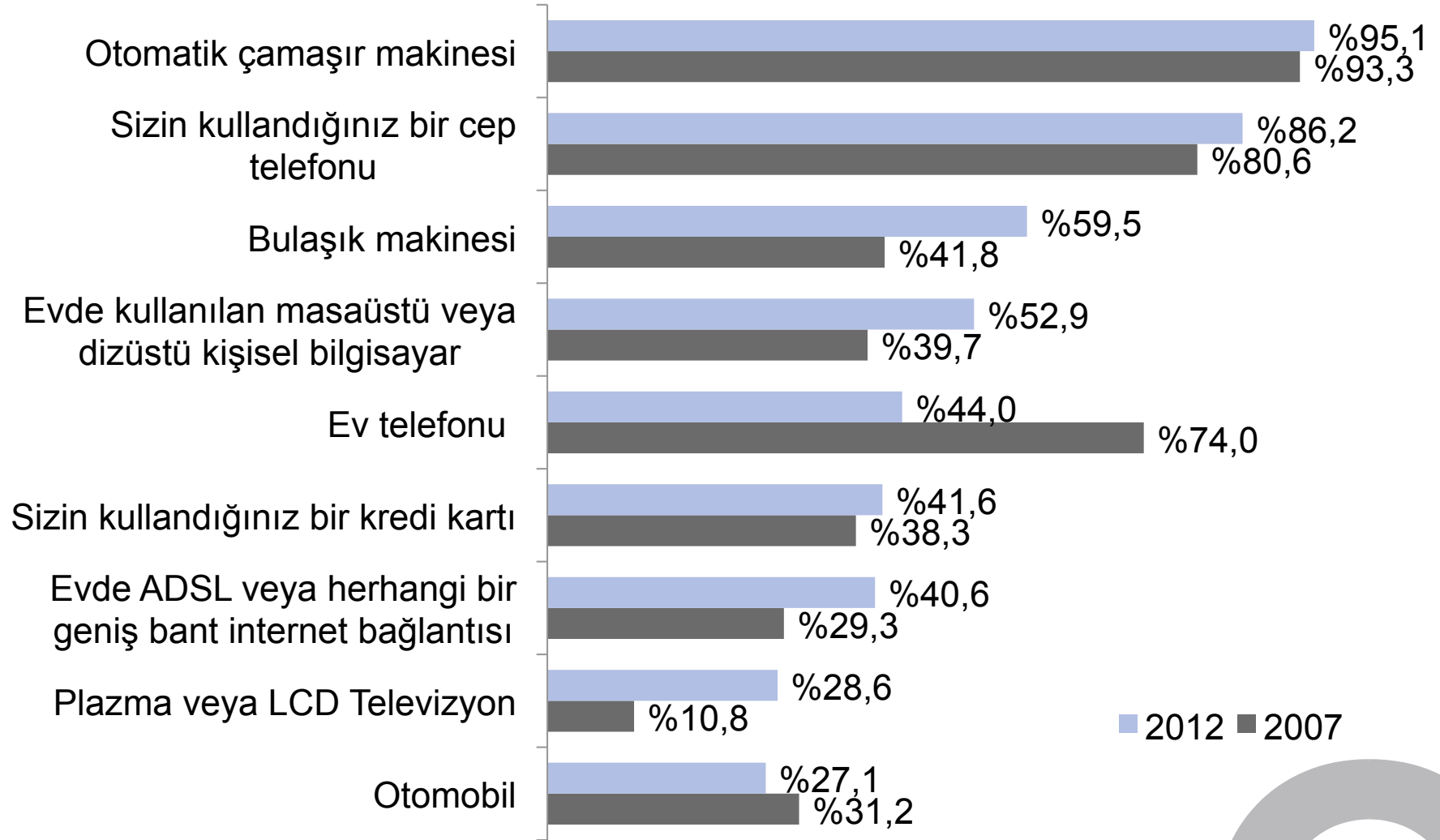
Hanede Yaşayan Kişi Sayısı

■ 2012 ■ 2007

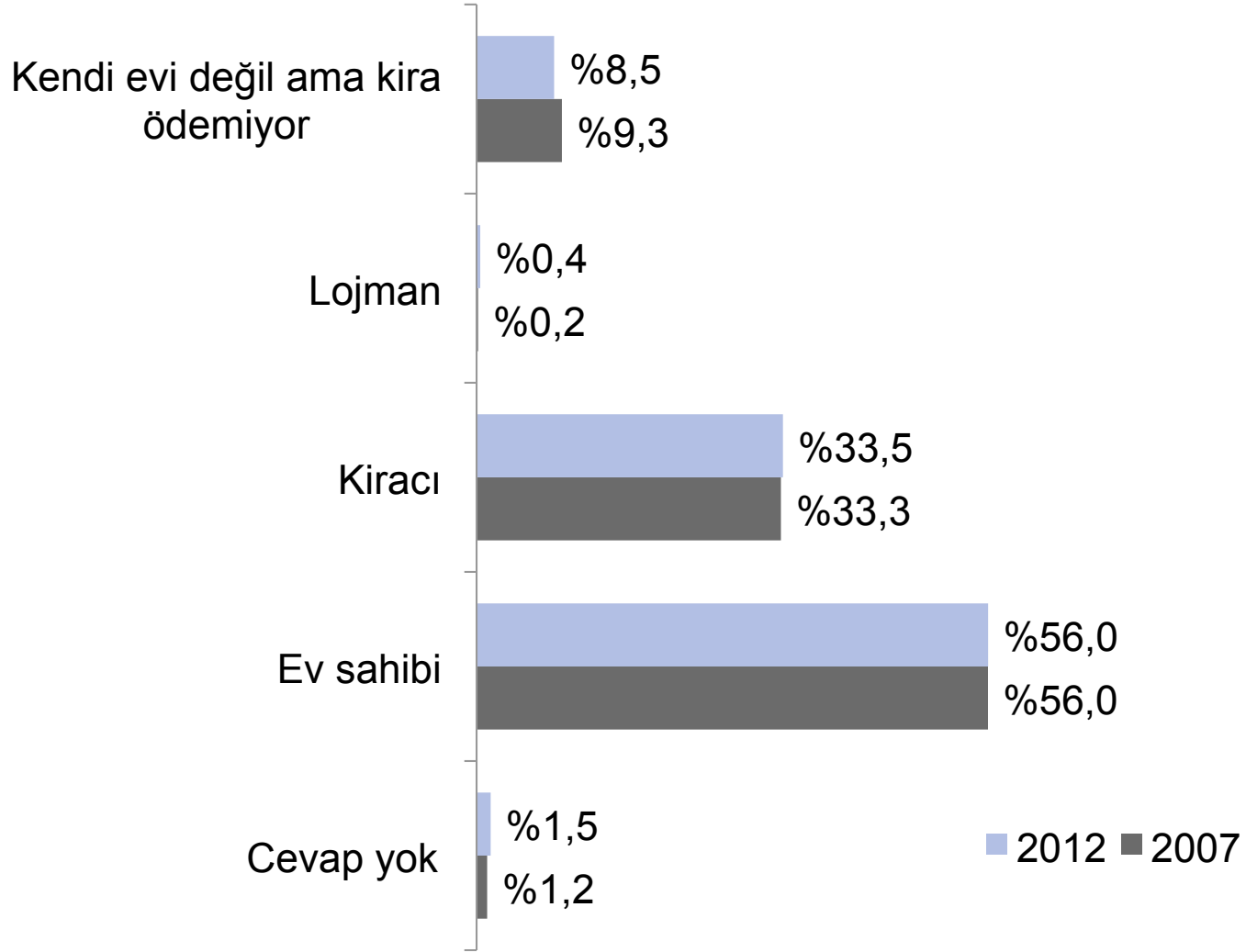
Sahiplik

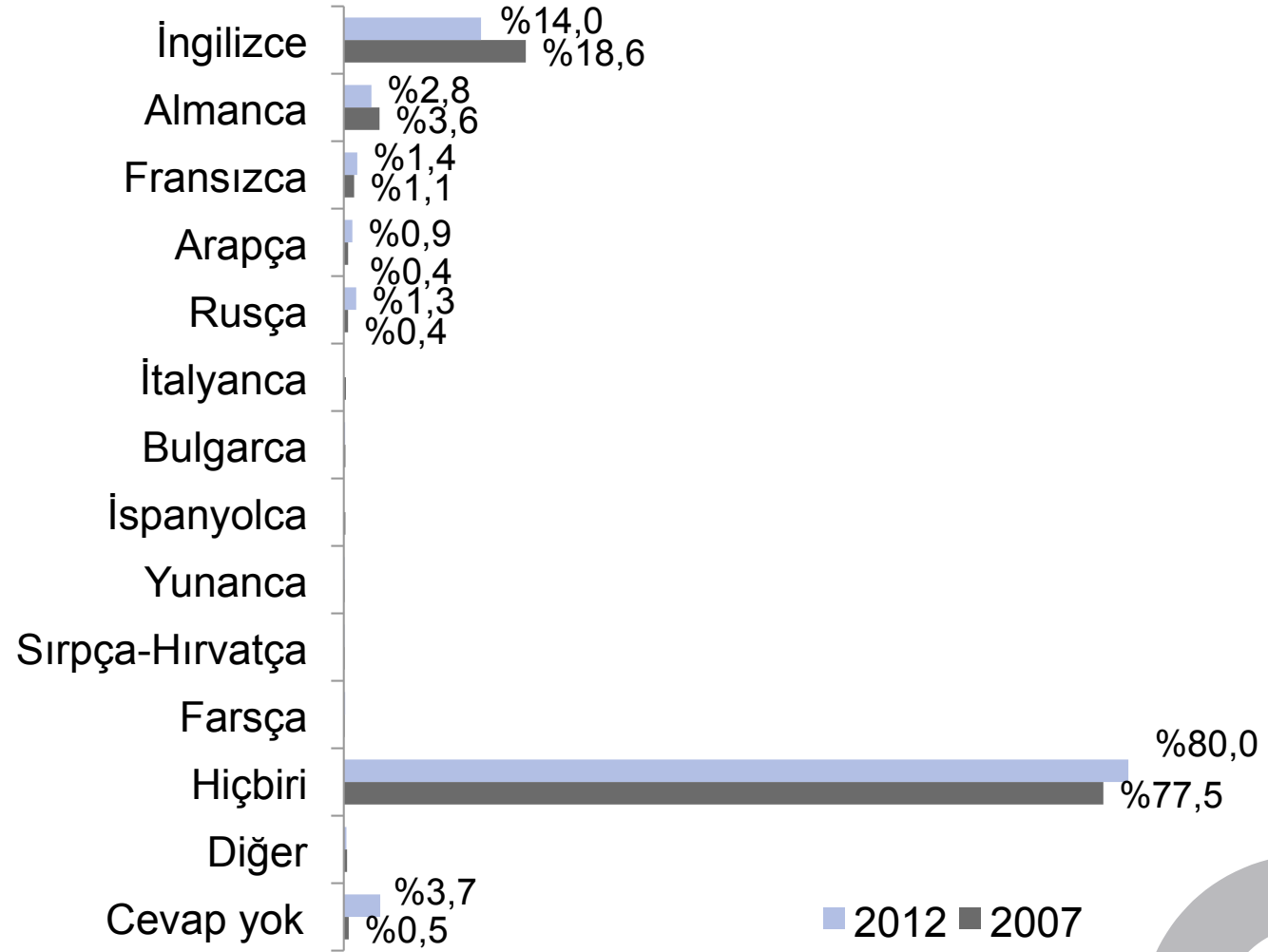
■ 2012 ■ 2007

Barınma

Yabancı Dil

■ 2012 ■ 2007